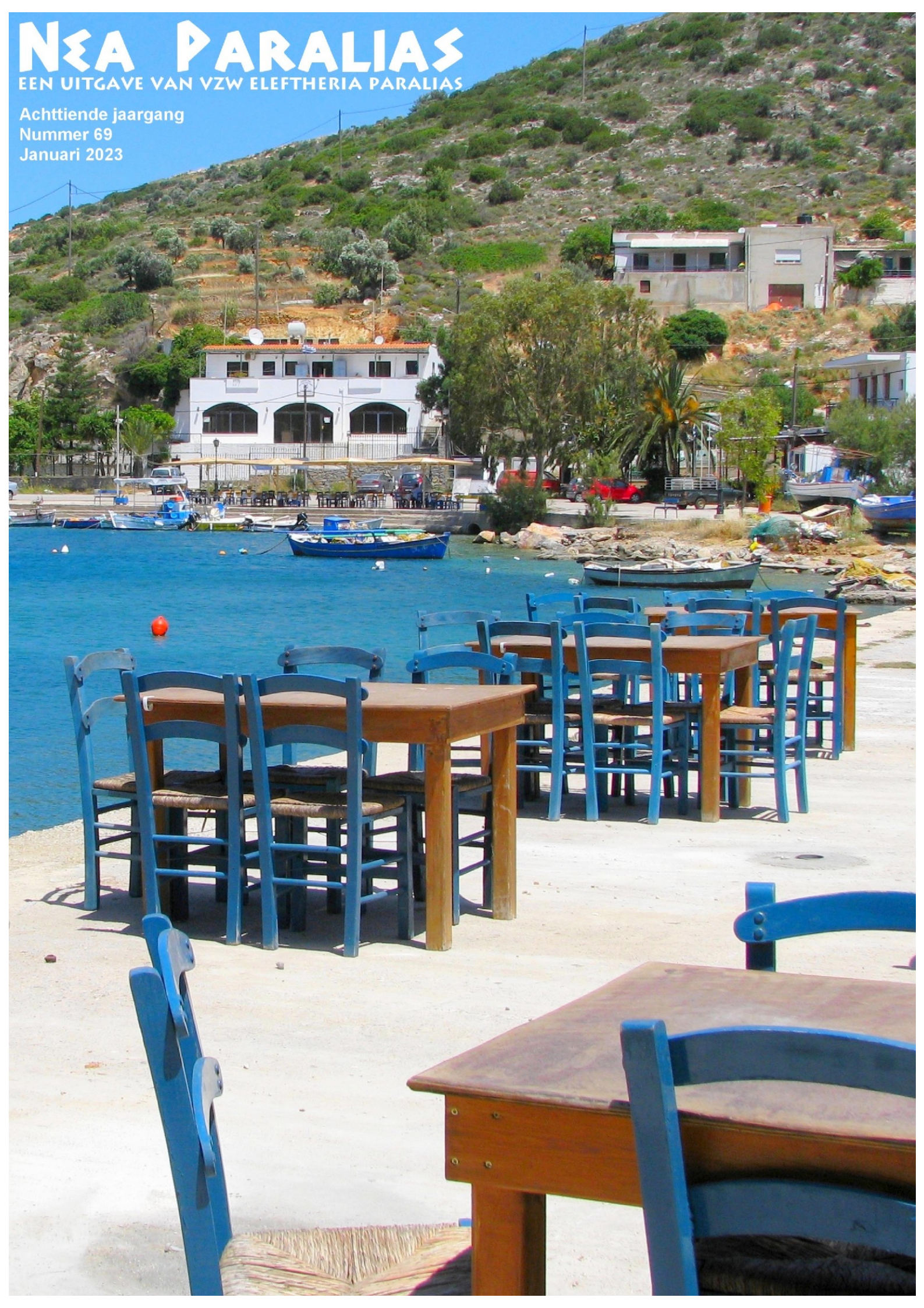

NEA PARALIAS

EEN UITGAVE VAN VZW ELEFThERIA PARALIAS

Achttiende jaargang
Nummer 69
Januari 2023

ELEFThERIA PARALIAS

BELGISCH-GRIEKSE VERENIGING VZW

ΝΕΑ PARALIAS

Achttiende jaargang - Nummer 69 - Januari 2023

Lees in dit nummer ondermeer:

3	Voorwoord	De voorbeschouwingen van André, onze voorzitter
4	Werking	Tekst en uitleg van wettelijk verplichte vermeldingen
5	Agenda	We nodigen u uit voor een bezoek aan Historium en andere activiteiten
7	Terugblik	We blikken terug op de twee recentste activiteiten
8	Bestemmingen	Ontdek verborgen en of minder bekende Griekse pareltjes
11	Tradities	Bootjes als kerstversiering
12	Beroemde Grieken	Xenakis, vader en zoon Kokotas
14	Griekse energie	Griekenland voor het eerst energie-zelfvoorzienend
15	Bijzondere Grieken	Broeder Jozef, patroonheilige van de Griekse strijdkrachten
16	Culinaire twisten	Discussie tussen Grieken en Turken over oorsprong bepaalde gerechten
18	Wist je dat...	Wetenswaardigheden over lichaamstatoeages, delicatessen, olijfolieproductie, Parthenonfriezen en de Griekse waardering voor Nederlandse artieste Liesbeth List
20	Hekatompodon	De oorspronkelijk naam van het Parthenon in vraag gesteld
20	Aniforos	Het boek dat 75 jaar geleden werd geschreven en pas nu is uitgebracht
21	Griekse goden	Tal van ruimtevaartuigen en missies zijn vernoemd naar Griekse goden en Griekse mythologische figuren
22	8 december	Een vervloekte dag voor inwoners van Chania, Kreta
23	Heldinnen Pindos	De dappere vrouwen van Pindos die hebben bijgedragen aan de overwinning op het Italiaanse leger
24	Cavewomen	De nieuwe film van een Grieks-Columbiaanse filmregisseur
25	Bij de backcover	Ontmoetingsplaatsen voor mensen en (huis)dieren
32	Links	Een selectie van de websites die we in de voorbije maanden bezochten. Links naar YouTube video's in verband met... Griekenland

Frontcover: Chios © Nicole De Neve - Backcover: Kreta © Johan Van Iseghem

Nea Paralias is het teamwerk van: Johan Van Iseghem, Lieve Wintein, Patrick Vandamme en André Delrue

In deze uitgave zijn er bijdragen van André, Patrick en Johan - Vertalingen: Johan Van Iseghem

De informatie in deze publicatie kan onjuistheden of tikfouten bevatten. De houder en / of auteurs van de teksten zijn verantwoordelijk voor hun bijdragen. Eleftheria Paralias vzw kan in geen geval verantwoordelijk gesteld worden voor schade in de brede zin, voortvloeiend uit het gebruik van de informatie in deze publicatie en op de website. Deze publicatie bevat links naar sites die beheerd worden door derden; deze links worden uitsluitend als illustratie en voor uw gemak aangeboden. Eleftheria Paralias vzw, houder van deze publicatie, oefent geen enkele controle uit over de sites van derden en aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid met betrekking tot de inhoud ervan; Eleftheria Paralias vzw is evenmin verantwoordelijk voor de goede werking van de links. De opname van links naar deze sites houdt geen enkele goedkeuring in van de inhoud van deze websites en impliceert geen enkele samenwerking met de uitbaters van deze websites.

Teksten uit deze publicatie mogen enkel mits akkoord van Eleftheria Paralias vzw overgenomen worden en enkel voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden. Voor vragen of inlichtingen over deze algemene gebruiksvoorwaarden en bepalingen, dient de gebruiker contact op te nemen met Eleftheria Paralias vzw per mail aan redactie@eleftheriaparalias.com

Belgisch-Griekse Vereniging – ondernemingsnummer 0460.445.439

Zetel: A.J. Witteryckstraat 14, 8310 Assebroek 050 35 65 05

IBAN: BE67 0014 7876 4087 / BIC: GEBABEBB tnv Eleftheria Paralias vzw

www.eleftheriaparalias.com - mail@eleftheriaparalias.com

Beste Griekenlandliefhebbers,

We sluiten alweer een jaargang van het ledenblad Nea Paralias af en staan reeds klaar om ons eerste nummer van jaargang 2023 voor te stellen. Ook zoals vorige jaren is de redactie klaar om dit jaar vier nummers boordevol informatie over onze vereniging en ons geliefkoosde land te publiceren. Het moment om nog even terug te kijken op onze najaarsactiviteiten van 2022.

Een daguitstap valt bij vele leden in de smaak. Het was voor mij een plezier om jullie te mogen rondleiden in Lille. Een mooie stad met een rijk Vlaams verleden. Onze fotowedstrijd kende geen groot succes, maar ons kafeneio daarentegen, waarop de prijzen werden uitgedeeld, was dit des te meer. Sommige leden maakten de belofte om volgende keer weer mee te doen met de fotowedstrijd. Het is altijd leuk als we op de voorpagina en op de achterpagina van het ledenblad een foto van onze leden kunnen publiceren.

In december hadden we de intentie om jullie een mooie avond te bezorgen met de projectie van de filmpjes over onze daguitstappen van 2022. Ook Gaby had een voordracht voorbereid over de geschiedenis van de rebetikamuziek. Helaas viel deze avond letterlijk in het water. Vooreerst liet de beamer zich niet van zijn beste kant zien. Rode kleuren waren niet aan hem besteed waardoor de projectie er groenachtig uitzag. Anderzijds was er bijzonder weinig interesse voor deze activiteit. Deze twee redenen deden Gaby en het bestuur besluiten om de geplande zaken van die avond niet te laten doorgaan maar er een gezellig samenzijn van te maken.

Eleftheria Paralias is een sociaal-culturele vereniging. Voor het sociale luik is er voldoende belangstelling, zoals voor het kafeneio en het ledenfeest om maar enkele voorbeelden te noemen. Plannen we een museumbezoek of een andere culturele activiteit, dan daalt de belangstelling behoorlijk. Toch is het belangrijk dat we ook een cultureel luik in ons activiteitenprogramma aanbieden want hiervoor ontvangen we subsidies van de Stedelijke Culturele Raad van Stad Brugge.

In 2023 zullen we proberen het sociale nog meer aan het culturele te koppelen. In dit verband zal de voordracht van Gaby Simoens en een muzikale voordracht van Jan Lejeune geprogrammeerd worden tijdens een kafeneio op een zondagnamiddag. Het is voor velen gemakkelijker om met het openbaar vervoer naar een activiteit te komen. Gezien de gemiddelde leeftijd van onze leden zullen de meeste van onze activiteiten in de namiddag plaatsvinden.

Voor de sprekers is het ook aangenamer wanneer er meer aanwezig en belangstelling is. Ze hebben er tenslotte ook veel voorbereidend werk aan besteed. We zullen telkens ook voldoende tijd voorzien om gezellig samen te zijn.

Op zondag 12 maart doet het bestuur al een eerste zet om het sociale met het culturele te verbinden. We bezoeken Historium, een belevingsmuseum in Brugge, een echte aanrader voor wie zich wil verdiepen in de geschiedenis van Brugge. Achteraf gaan we samen iets drinken. Ook op 12 maart organiseren we 's avonds een etentje in restaurant El Greco in Brugge.

Zaterdag 6 mei kan je best nu al plannen in je agenda. We brengen dan een geleid dagbezoek aan twee historische steden in Noord-Frankrijk: Douai en Cambrai.

Tijdens het kafeneio Griekse Taal werd er door enkele cursisten de wens uitgesproken om eens samen op uitstap te gaan. Dit is perfect mogelijk op deze daguitstap. We zorgen ervoor dat er plaatsen aan tafel voor hen gereserveerd worden en ze besparen ook kosten omdat de bus door Eleftheria Paralias betaald wordt.

Gezien het succes van het ledenfeest vorig jaar, zal de komende editie opnieuw plaatsvinden in het Sparrenhof in Assebroek op zondagmiddag 20 augustus.

In het najaar organiseren wij twee kafenia: eentje op 19 november met een muzikale voordracht van Jan Lejeune en eentje op 29 oktober waarop Gaby het dan zal hebben over de geschiedenis van de rebetikamuziek.

En de filmpjes van Dordrecht en Lille? De maand december is niet de ideale maand om een activiteit te plannen, gezien de vele kerstmarkten en shoppingdagen. We kijken uit naar het voorjaar van 2024 om een filmnamiddag te organiseren. Dan kunnen we ook terugblikken op onze uitstap naar Cambrai en Douai.

Een vereniging is niet leefbaar zonder sponsors, vrijwillige medewerkers en bestuursleden.

Langs deze weg wil ik dan ook onze sponsors bedanken. Dankzij hun financiële steun slagen wij er telkens weer in om dit mooie ledenblad te realiseren. Ook wil ik Stad Brugge bedanken voor de financiële steun waardoor wij onze activiteiten nog beter kunnen organiseren.

Ik bedank alle vrijwillige medewerkers die steeds klaar staan om ons een handje toe te steken. En last but not least de bestuursleden die dagelijks bezig zijn met de vereniging.

Johan, Patrick, Lieve, Emma, Chris en Nicole, bedankt voor de goede samenwerking.

Ik hoop dat het jaarprogramma van 2023 jullie bevalt, dat we jullie regelmatig mogen begroeten op onze activiteiten, dat jullie goede contacten kunnen aanhouden en vooral dat jullie ervan genieten.

Bij deze gelegenheid wil ik jullie, familie, vrienden en kennissen een heel fijn 2023 wensen, boordevol geluk, een goede gezondheid, veel reisplezier en veel mooie Griekse momenten.

Verder wens ik jullie veel leesplezier met dit ledenblad en tot op één van onze activiteiten.

André Delrue, Voorzitter

Werking van de vereniging

Eleftheria Paralias is een vereniging zonder winstoogmerk (vzw) voor personen die Griekenland diep in hun hart dragen. Zij organiseert diverse activiteiten om de sociale contacten tussen de leden te bevorderen, ontspanning aan te bieden en Griekenland in al zijn facetten dichterbij te brengen. De zetel van de vereniging is gevestigd in A.J. Witteryckstraat 14, 8310 Assebroek. Bankrekeningnummer BE67 0014 7876 4087 (BIC: GEBABEBB). Ondernemingsnummer 0460.445.439.

Raad van bestuur

De vereniging wordt geleid door een raad van bestuur, die minstens uit drie leden bestaat. De bestuursleden worden benoemd en zijn herroepbaar door de algemene vergadering en worden om de vier jaar verkozen door de effectieve leden. De voornaamste taken van de raad van bestuur zijn het organiseren van activiteiten, het verzorgen van het ledenblad Nea Paralias, het opstellen van de jaarrekening en van de begroting en de algemene administratie. Het bestuur is als volgt samengesteld:

voorzitter	André Delrue	e-mail: andre@eleftheriaparalias.com - telefoon: 050 35 65 05
schatbewaarder	Patrick Vandamme	e-mail: patrick@eleftheriaparalias.com
secretariaat	Lieve Wintein	e-mail: lieve@eleftheriaparalias.com
redactie/webmaster	Johan Van Iseghem	e-mail: johan@eleftheriaparalias.com
bestuurder	Nicole De Neve	e-mail: andre@eleftheriaparalias.com
bestuurder	Emma Ronse	e-mail: emma@eleftheriaparalias.com
bestuurder	Christine Blanckaert	e-mail: chris@eleftheriaparalias.com

Het bestuur is ook te bereiken op het gemeenschappelijk e-mailadres bestuur@eleftheriaparalias.com

Algemene vergadering

De algemene vergadering is samengesteld uit alle leden van de raad van bestuur en de effectieve leden (werkende leden). De algemene vergadering komt minstens éénmaal per jaar samen. Zij is bevoegd voor alles wat door de wet op de vzw aan de algemene vergadering is toegewezen, zoals het aanstellen van de raad van bestuur, de goedkeuring van de jaarrekening en van de begroting voor het volgende jaar, de wijziging van de statuten, het ontbinden van de vereniging enzovoort.

Leden

1. Toegetreden leden

Alle personen die zich bij de vereniging aansluiten en jaarlijks het lidgeld betalen zijn toegetreden leden. Zij hebben geen stemrecht op de algemene vergadering.

2. Effectieve leden

Leden van de vereniging die zich effectief inzetten bij de werking van de vereniging zijn effectieve (werkende) leden. Zij moeten bereid zijn de algemene vergadering bij te wonen. Effectieve leden hebben stemrecht op de algemene vergadering. Toegetreden leden die werkend lid willen worden richten een schriftelijk verzoek aan de voorzitter van de vereniging. Zij moeten minstens één jaar toegetreden lid zijn. De raad van bestuur beslist over de toetreding van effectieve leden.

Lidgeld

Het lidgeld wordt jaarlijks betaald per persoon of per gezin (= meerdere personen die onder één dak samenwonen). In het lidgeld is begrepen: de verzekering en het abonnement op het informatieblad Nea Paralias. Het effectief of toegetreden lid dat het lidgeld niet heeft betaald binnen de maand na de herinnering die hem/haar per post werd toegezonden, wordt geacht ontslag te nemen. Het lid dat in de loop van het jaar ontslag neemt of dat uitgesloten wordt kan geen teruggave van het lidgeld vorderen. Niet-leden kunnen ook deelnemen aan activiteiten van de vereniging maar dan wel op eigen risico (niet verzekerd). Zij betalen dan meestal een hogere deelnameprijs.

Wanneer bent u voor een activiteit ingeschreven?

Voor de meeste activiteiten dient u op voorhand in te schrijven en op voorhand te betalen. Uw inschrijving is pas definitief na ontvangst van het deelnamebedrag op onze bankrekening. Ingeval het aantal deelnemers aan een activiteit beperkt is zal deelname worden toegekend volgens volgorde van betaling. Leden hebben voorrang bij alle activiteiten.

Nieuwjaarsreceptie

Alle leden worden jaarlijks uitgenodigd op de nieuwjaarsreceptie. Die gaat gewoonlijk door op de derde zaterdag van januari. Gratis voor leden, niet-leden betalen inkomgeld.

De privacyverklaring van Eleftheria Paralias vzw staat op de website www.eleftheriaparalias.com

Belangrijke opmerking:

Om onze activiteiten vlot te kunnen voorbereiden vragen wij u rekening te willen houden met de uiterste inschrijvingsdatum (in het rood vermeld). Na deze datum neemt het bestuur geen inschrijvingen meer aan. Gestorte bedragen worden niet terug betaald omdat wij dan reeds kosten hebben gemaakt of praktische schikkingen (zoals bijvoorbeeld reservaties) getroffen hebben. Uw inschrijving is pas definitief nadat u per e-mail een bevestiging van inschrijving ontvangen hebt en nadat wij uw betaling van het deelnamebedrag ontvangen hebben. We raden aan om, bij telefonische inschrijving, geen berichten in te spreken op de voicemail omdat deze berichten soms verloren gaan.

Iedere activiteit wordt eveneens via e-mail aangekondigd op de laatste dag van de maand voorafgaand aan de activiteit.

Wij nodigen u vriendelijk uit naar de volgende activiteiten

Bezoek aan Historium

een cultuurhistorische belevingsattractie

Markt 1, Brugge
zondag 12 maart om 14.30 uur

In Historium Story zet je een stapje terug naar de Middeleeuwen. Doorheen zeven historische themakamers met decors, films, muziek en speciale effecten wandel je, met een audiogids, door het bruisende leven van Brugge in de 15de eeuw. Laat je meevoeren in een spannend liefdesverhaal, gebaseerd op een bekend schilderij van Jan van Eyck. En in Historium Exhibition, een interactieve tentoonstelling, krijg je onder meer historische informatie over het middeleeuwse Brugge en over de schilder Jan van Eyck.

Na het bezoek gaan we nog iets drinken

Deelnameprijs per persoon: 13 euro in plaats van 19 euro

Inschrijven: telefonisch 050 35 65 05 (André en Nicole)

of via e-mail bestuur@eleftheriaparalias.com

Bedrag vooraf storten op rekeningnummer BE67 0014 7876 4087 (BIC: GEBABEBB) op naam van Eleftheria Paralias vzw met vermelding: Historium / je naam / aantal personen

Uiterste inschrijvingsdatum: 28 februari 2023

Bereikbaarheid Historium

- Met de wagen

Het Historium bevindt zich in het centrum van Brugge en heeft geen eigen parking.

Je kan gebruik maken van de ondergrondse parkings in de stad.

Deze parkings bevinden zich op wandelafstand van het Historium.

- Met de trein of bus

Vanaf het station van Brugge naar de Markt neem je de bussen met vermelding 'Centrum'

Etentje in El Greco, Brugge

zondag 12 maart om 18.30 uur
Sint-Jakobsstraat 48, Brugge

Noteer alvast deze datum.

Het menu en de prijs zijn nog nader te bepalen. Verdere informatie volgt

Deelnameprijs per persoon: nader te bepalen

Inschrijven: telefonisch 050 35 65 05 (André en Nicole)

of via e-mail bestuur@eleftheriaparalias.com

Bedrag vooraf storten op rekeningnummer BE67 0014 7876 4087 (BIC: GEBABEBB)
 op naam van Eleftheria Paralias vzw met vermelding: etentje / je naam / aantal personen”

Uiterste inschrijvingsdatum: 28 februari 2023

En verder...

- zaterdag 6 mei 2023: daguitstap naar Douai en Cambrai (Noord-Frankrijk)
- zondag 20 augustus 2023 vanaf 12 uur: ledenfeest, Ontmoetingscentrum Sparrenhof, Assebroek

Activiteiten door derden

Onderstaande activiteiten worden niet georganiseerd door Eleftheria Paralias vzw.
 Voor inschrijving en info contacteer het vermelde e-mailadres of telefoonnummer.

De El Greco Vrienden uit Roeselare organiseren activiteiten telkens in restaurant El Greco, Brugsesteenweg 14, Roeselare.

- zondag **29 januari** 2023: nieuwjaarsbijeenkomst.
- donderdag **5 oktober** 2023: fotoreportage
- Live-music met Ypsilon: vrijdagen **31 maart**, **2 juni** en **6 oktober** 2023

Voor info en inschrijvingen contacteer Marleen Nollet via e-mail marleen.nollet@telenet.be

Griekse volksdansen

Karine Kint organiseert Griekse danslessen in het sportcentrum Den Strooien Hane, Albert van Caloenstraat 2 in Loppem. Voor info en kalender contacteer Karine Kint op gsm 0476 99 37 02 of via e-mail karine.kint@telenet.be

Concerten

Uitgebreide berichtgeving over Griekse concerten en evenementen in België en Nederland vind je op de website www.skopos.be. De website bevat ook heel veel informatie over Griekse artiesten, componisten, muzikanten, platenfirma's, muziekinstrumenten alsook geschiedkundige informatie. Op de pagina www.skopos.be/GrMuziek/Nieuws/Mail_Service/index.html kan je inschrijven voor de gratis nieuwsbrief.

TIP: Als je interesse hebt voor een bepaald concert, neem dan best eerst contact op met het bestuur van Eleftheria Paralias om na te gaan als dit concert door ons tegen een verminderde prijs wordt aangeboden.

Voor ons volgend nummer van het ledenblad Nea Paralias is jullie steun en inbreng steeds welkom. DUS:

- wie kruipt in de pen om een leuk en of interessant artikel in verband met Griekenland te schrijven?
- wie kent anekdotes over Griekenland in al zijn facetten?
- wie ging / gaat er op vakantie in Griekenland, waar en waarom; hoe waren je ervaringen?
- wie heeft er nuttige tips voor vakantie in Griekenland?
- ...

Mail uw tekst naar johan@eleftheriaparalias.com uiterlijk op 25 maart 2023.

Terugblik

Concert 'Remember', 11 november 2022, Brugge

Op 11 november 2022 organiseerde Eleftheria Paralias vzw, samen met Rembetika vzw, in het kader van Brugges Festival, een optreden van Maria Farantouri in het Concertgebouw te Brugge. Op deze historische datum (Wapenstilstandsdag – remember!) schreven 36 leden zich in om dit unieke concert in België bij te wonen.

Het concert was ook een eerbetoon aan de in 2021 overleden Mikis Theodorakis, waarmee Maria Farantouri heel veel had samengewerkt. Ze

zong dan ook heel wat bekende en minder bekende liederen van zijn hand, onder andere een aantal liederen uit de Mauthausen Cyclus (ook hier weer een herinnering aan de oorlog).

Niettegenstaande haar 76 jaar heeft zij nog steeds die prachtige stem. De begeleidende muzikanten waren eveneens van een hoogstaand niveau. Niet te verwonderen dat zij na het optreden een staande ovatie kreeg en nog enkele bisnummers bracht.

Een schitterende avond om te herinneren!

Kafeneion, 13 november 2022, Brugge

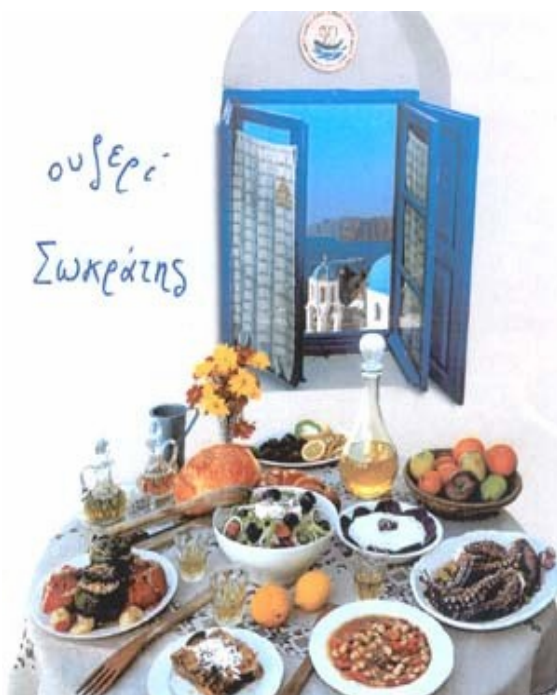
Een tweetal dagen na het schitterende optreden van Maria Farantouri kwamen 35 leden samen om gezellig wat bij te praten in het kafeneion. Het concert was dan ook één van dé gespreks-onderwerpen bij de koffie en gebak.

Dit jaar werd een fotowedstrijd georganiseerd. Er waren niet heel veel inzendingen, maar alle deelnemende foto's waren van prachtige kwaliteit. Een

jury had de foto's beoordeeld en Ivan Nauwelaerts had de mooiste opname gemaakt.

Een dikke proficiat.

Alle deelnemers werden beloond met een waardebon van de Griekse restaurants die ieder jaar opnieuw onze vereniging sponsoren. Achteraf werd nog heel wat gekeuveld bij een lekker glaasje.

Vlamingen en Grieken hebben zeker één ding gemeen: ze houden van een gezellige babbel, met daarbij een lekkere hap en een goed glas. En zeg nu zelf, wie kan daar niet van genieten?

De Grieken maken van hun maaltijd een sociale gelegenheid en het is er de gewoonte om met familie of vrienden de plaatselijke "ouzerie" binnen te stappen en een lekkere ouzo of een glas koele wijn te bestellen, waar automatisch wat meze bijhoort.

Meze kun je het best omschrijven als allerlei hapjes, en het assortiment is oneindig. Deze manier van tafelen is heel gezellig omdat het veelzijdig is, sympathiek en origineel. U kent toch zeker de typisch Griekse taverne-tafeltjes, overvol met kleine bordjes vol lekkers?

> Regelmatig zijn er live-music-avonden <

===== Tafelen in een echt Grieks decor waarbij je je zo op een Grieks eiland waant =====

Eethuisje Socrates - bvba Wijnendale
Oostendestraat 36
8820 Torhout

telefoon 050.22.10.30 / fax 050.22.14.40
<http://www.restosocrates.be/index.asp>

Openingsuren: open vanaf 18.30 uur
op zondag ook open 's middags van 12.00 tot 14.00 uur
gesloten op woensdag en donderdag
reservaties graag telefonisch
e-mail: socrates@proximedia.be

Onze private Facebookgroep werd gecreëerd voor leden van Eleftheria Paralias vzw. We moedigen onze leden aan om allerlei Griekse weetjes, nieuwsberichten, receptjes, reisverhalen, enzovoort te delen in een aangenaam en sociaal kader.

Griekse Gids Glossy

Begin februari zal de Griekse Gids Glossy nummer 15 - editie 2023 het daglicht zien. De uitgave van Jorgos en Wendy Nikolidakis van De Griekse Gids en Griekse Gids Reizen (www.grieksegids.be, www.grieksegids.nl en www.grieksegidsreizen.nl) is een magazine vol boeiende artikels en zeer prachtige foto's om bij weg te dromen en alle coronakommer te vergeten.

In deze bijzondere uitgave (100 pagina's) kan je weer gaan genieten van Griekenland en de Griekse

eilanden. In deze editie komen aan bod: Samos, Patmos, Leros, Zakynthos, Evia, Amorgos, Athene, Andros, Syros, Milos, Agios Nikolaos op Kreta en de kleine Cycladen. En natuurlijk staat er weer een lekker Grieks recept in!

Eleftheria Paralias vzw beschikt over een beperkt aantal exemplaren. Voor de spotprijs van **slechts 3 euro** kunnen de leden van Eleftheria Paralias een exemplaar aanschaffen. Contacteer hiervoor Patrick per e-mail patrick@eleftheriaparalias.com

Bestemmingen

De Griekse media belichten geregeld verborgen of minder bekende Griekse pareltjes die zeker een bezoekje waard zijn. Wij zochten het verder op en vatten het samen in deze rubriek.

Alonissos, Αλόνησος, is een eiland dat deel uitmaakt van Noordelijke Sporaden in het noordwesten van de Egeïsche Zee.

Het eiland werd in de oudheid Ikos, Ἴκος, genoemd. In de middeleeuwen en tot de 19de eeuw stond het eiland bekend als Liadromia, Λιαδρόμια. De naam Alonissos werd in 1838 gegeven onder Otto I op voorstel van het toenmalige ministerie van Binnenlandse Zaken. De totale oppervlakte is ongeveer 65 km² en heeft 67 km kustlijn. Het is op twee na het grootste eiland van de Sporaden.

Het Griekse eiland Alonissos heeft ervoor gekozen om in 2022 zijn band met de zee te vieren door een symbolische onderwaterdecoratie met versierde kerstboom te organiseren op 10 december 2022. Volgens de burgemeester, Petros Vafinis, wil de symbolische actie benadrukken dat duiken voor Alonissos het ganse jaar een 'levensfilosofie' is. Het idee werd trouwens warm omarmd door de lokale bevolking. Zie de reportage van OPEN TV op

https://youtu.be/eoIMrZsP_7w of de korte video https://youtu.be/c_p-x5_W5jg

Het volgt op een reeks onderwater evenementen die op het eiland Alonissos werden georganiseerd, zoals een onderwaterbruiloft vorige zomer. In de stad Alonissos vond op maandag 29 augustus 2022 het eerste onderwater burgerlijk huwelijk van Griekenland plaats op initiatief van de gemeente. Petros en Myrto wisselden geloften van eeuwige liefde en trouw uit op de betoverende zeebodem van Alonissos. De burgemeester van Alonissos zag zich toen verplicht om duiklessen te volgen om het burgerlijk huwelijk te kunnen voltrekken op de zeebodem, onder de turquoise wateren van het eiland. Het is vermeldenswaard dat het hele ritueel tot op de letter werd nageleefd met alle procedures van het burgerlijk huwelijk, evenals de woorden van de pasgetrouwden, die de maskers even verwijderden na de uitwisseling van geloften voor

hun eerste huwelijkszoen. Een onderwater-camera-operator filmde de bruiloft die live werd uitgezonden op een groot scherm dat voor de gasten aan de kust werd geplaatst, terwijl er tegelijkertijd de mogelijkheid was om via mobiel te kijken. Het werd voorafgegaan door een oproep van de gemeente Alonissos op Valentijnsdag voor de organisatie van onderwaterbruiloften die onmiddellijk de interesse van koppels wekten.

Zie <https://youtu.be/KxozjLQ6Rg0> en bekijk de reportage van Skai TV op <https://youtu.be/HKHf4uwThQE>

Het is ook vermeldenswaard dat de eerste onderwaterbruiloft georganiseerd door de gemeente Alonissos in 2022, tot nu toe heeft geleid tot het creëren van interesse en reserveringen voor nieuwe bruiloften door koppels die volgende zomer onder water in Alonissos willen trouwen!

Alonissos werd in 2022 uitgeroepen tot 'Beste Duikbestemming' tijdens de Greek Travel Awards, georganiseerd door het Britse en Ierse kantoor van de Griekse Nationale Toerisme Organisatie. Het eiland is ook de thuisbasis van een geweldige duiklocaties, zoals het National Marine Park (1992), waar de beschermde monniksrob woont, of het Alonissos Underwater Museum (Peristera, 2020). Het eiland is een toeristische topattractie vanwege de natuurlijke schoonheid en behoudsmentaliteit. Commerciële en recreatieve visserij is er sinds 1992 verboden. Meer over Alonissos op www.alonissos.gr

Het in 2014 aangekondigde nieuwe museum ter ere van Maria Callas, eerder gepland om te openen in 2019, zal in de zomer van 2023 uiteindelijk de deuren openen. Het is dit jaar trouwens 100 jaar geleden dat de Griekse sopraanlegende werd geboren. Het **Maria Callas Museum** wil informatie geven over het leven en de artistieke activiteit van de sopraan door middel van een meerlagig verhaal, de bezoeker aan-

moedigen om de onbekende aspecten van haar persoonlijkheid te begrijpen en wil iedereen inspireren. Het museum zal historische archieven bevatten die door de jaren heen geleidelijk zijn verzameld, waaronder zeldzame liveopnames, een unieke verzameling records en persoonlijke items.

Het museum zal worden gehuisvest op 44 Odos Mitropoleos, in het vroegere Royal Hotel, dat nu steeds eclectische elementen van interbellum-architectuur behoudt. Het hotel was in bedrijf tot 1969 en werd in 1985 uitgeroepen tot monumentaal pand en renovatiewerkzaamheden begonnen meteen. Het gebouw, gelegen in het historische centrum van Athene, is eigendom van de gemeente Athene. Het is gelegen tegenover de Metropolitan Kathedraal van Athene.

De collectie van het Maria Callas Museum begon toen de gemeente Athene begon met het kopen van objecten van de grote Diva op een veiling in Parijs in 2000, terwijl later items uit donaties en bruiklenen werden toegevoegd. De permanente collectie van het museum zal bestaan uit persoonlijke voorwerpen en objecten van Maria Callas die betrekking hebben op haar en haar carrière in de opera. Meer specifiek bevat de tentoonstelling een veelheid aan originele foto's uit haar privéalbum en portretten van zichzelf, brieven ontvangen en geschreven door Maria Callas, posters en programma's van haar performances, persoonlijke items van haar zoals spectaculaire kostuums, kledingstukken en accessoires van haar historische optredens in de grootste operahuizen ter wereld, audiovisueel materiaal zoals schijven en cd's met opnames van haar stem, bladmuziek, boeken, archiefmateriaal en kunstwerken geïnspireerd door haar. Een essentieel onderdeel van de tentoonstelling is echter het audiovisuele materiaal uit haar performances en interviews, mondelinge getuigenissen die het museum verrijken met haar eigen woorden.

Tientallen Griekse instellingen en particuliere verzamelaars, waaronder de overleden kunstenaars Alekos Fassianos, Dimitris Mytaras en Panagiotis Tetsis, hebben bijdragen geleverd aan het nieuwe museum. Sommige items zijn geschonken door La Scala in Milaan, de Metropolitan Opera, het Teatro La Fenice in Venetië en de Arena di Verona, waar Callas in 1947 haar Italiaanse debuut maakte.

Het fundamentele element van het museologische verhaal is het geluid en de kanalisatie ervan in de museumruimte. De stem en spraak van Maria Callas zullen domineren om haar veelzijdige persoonlijkheid te vertegenwoordigen door middel van audiovisuele stimuli. Meer specifiek beoogt het museumontwerp in eerste instantie de bezoeker door haar stem en performance ervaringsgericht dichterbij Maria Callas te brengen, zoals het geval is op de tweede verdieping, waar het theatrale element de overhand heeft. De bezoeker ontdekt de sopraan vervolgens via een historische retrospectieve en

de bijbehorende documenten op de eerste verdieping van het gebouw.

Maria Callas werd geboren als Sophia Cecilia Anna Maria Kalogeropoulou, Μαρία Άννα Καικιλία Σοφία Καλογεροπούλου, op 2 december 1923 in New York. Ze begon op 8-jarige leeftijd op te treden. Ze woonde in Athene van 1937 tot 1945 nadat haar ouders uit elkaar gingen. In 1937 begon ze zanglessen te volgen aan het Nationaal Conservatorium in Athene en maakte ze haar professionele debuut bij de Koninklijke Opera van Athene in 1941. Ze vestigde zich vervolgens aan het opera-firmament in Italië. Callas ontmoette Giovanni Battista Meneghini in Verona, een rijke industrieel die gepassioneerd was door opera. Hij werd haar impresario en in 1949 werd hij haar echtgenoot.

Door de ellende van de Tweede Wereldoorlog te doorstaan en geconfronteerd te worden met een hoge mate van bijziendheid die haar bijna blind maakte op het podium, slaagde ze erin zich te onderscheiden door een groot aantal obstakels te overwinnen, waaronder het schandaal zaaien van de pers, die haar vaak ongunstig behandelde. Callas werd vooral bekend bij het grote publiek door persberichten over de controversiële gebeurtenissen in haar professionele gedrag en persoonlijke leven. Haar artistieke carrière is echter haar belangrijkste erfenis. Tientallen jaren na haar dood is ze nog steeds een goed voorbeeld van een prima donna assoluta en is ze een van de meest commercieel succesvolle operazangeressen.

Na een roemruchte carrière van meer dan drie decennia en een wervelende romance met de Griekse tycoon Aristoteles Onassis, stierf ze in 1977 in Parijs. Zie ook <https://mariacallas.network>

 In het minder bekende **West Mani** ontdekt men dorpen en stranden die echte schatten zijn. Bijvoorbeeld het strand van Kalogria, op ongeveer 40 kilometer van Kalamata. Het ligt nabij het dorp Stoupa en op loopafstand van het pittoreske Kardamyli in volledige harmonie met de groene omgeving eromheen, de ideale setting voor uw zomervakantie in Messinia. Iets dat, zo lijkt het, de grote Nikos Kazantzakis heel goed wist, want de plaats was een bron van inspiratie voor een van zijn meest populaire en internationaal erkende werken, Alexis Zorba, oorspronkelijke titel Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά.

Nikos Kazantzakis verbleef in de periode 1917-1918, in een huis dat hij huurde op het strand van Kalogria. Daar schreef hij zijn boek Alexis Zorba, waarin hij zijn held George Zorba plaatste in de bruinkoolmijn van Prastova, een gebied tussen Stoupa en de nieuwe buitenwijk. In het dorp is er een buste van Kazantzakis, terwijl er in de omgeving de verlaten mijn van Prastova is. Het kleine huis waarin hij woonde is tot op de dag van vandaag bewaard gebleven. Op de zuidkaap van de baai bevindt zich de grot van Kazantzakis waar hij zijn werk schreef en die over zee bereikbaar is

al zwemmend of per boot. De Prastova-mijn, ορυχείο της Πραστοβάς, werd in de zomer van 1918 gesloten. Vanwege het grote succes van Kazantzakis' boek bezoeken veel toeristen, zowel Grieken als buitenlanders, het gebied.

Zie <https://youtu.be/rqU5h4ser3Q>.

Een video in 4K van Stoupa zie je op <https://youtu.be/Td9aD364nmQ> en lees meer over Kazantzakis op <https://www.kazantzaki.gr>

 Edessa, de Noord-Griekse stad wordt aangeduid als de 'Stad van water en van de vijf zintuigen', en is de thuisbasis van thermale bronnen en de beroemde Edessa-watervallen, Καταράκτες Έδεσσας, de meest majestueuze waterbronnen van Griekenland. Edessa, de hoofdstad van Pella, is gelegen in de prefectuur Centraal-Macedonië in Noord-Griekenland. De band van het gebied met water is zelfs zo groot dat er een museum aan het onderwerp is gewijd, het Openluchtwatermuseum.

Edessa, betekent Toren in het water, Πύργος μέσα στο νερό. De stad werd gesticht in 813 vóór Christus door Heraclides Karanos. De Edessa-watervallen zouden zijn gevormd in de 14de eeuw na een groot geologisch of weerfenomeen, hoogstwaarschijnlijk een hevige aardbeving. Door de eeuwen heen veranderden door kleinere aardbevingen de formaties van het water en gingen van verzameld in een bassin naar stromen door de stad, tot de uiteindelijke creatie van het adembenemende fenomeen van vandaag, de watervallen van de stad. De twee watervallen zijn heel verschillend. Er is een dubbele waterval, Lamda, en een enkele waterval van 70 meter, bekend als Karanos. Lamda zou een dubbele waterval zijn, vanwege de manier waarop het

water zijwaarts stroomt en tijdens de afdaling door rotsen in tweeën wordt gespleten.

Lamda en Karanos bevinden zich in een 15 hectare groot watervalpark, Πάρκο των Καταρακτών, en worden omgeven door weelderige groene bomen, dieren in het wild en de natuur. Bezoekers kunnen door de verharde paden van het park lopen, picknicken en genieten van de kracht van de watervallen.

De belangrijkste bron van deze watervallen is het waterrijke habitat van Agra-Nissiou, waaruit de belangrijkste rivier, Edessaïos, Εδέσσαϊός, stroomt. De watervallen zijn de belangrijkste attractie voor bezoekers van Edessa. Er zijn twaalf watervallen in de omgeving, waarvan er vier goed zichtbaar zijn.

De paden van het Waterval Park omvatten het geplaveide pad naar het oude Edessa door de vlakte van de stad. Deze passage maakte deel uit van de oude Egnatia-weg die het oude Edessa, de Akropolis van Edessa (district Varosi) en Thessaloniki tot het begin van de 20ste eeuw met elkaar verbond.

Een half uur rijden ten noorden van de stad Edessa en het Waterval Park liggen de Pozar Thermale Bronnen, genesteld in de uitlopers van de berg Kaimaktsalan. De warme wateren bieden therapeutische verlichting, zowel fysiek als mentaal en zijn ook bekend als de Loutraki Aridaia Baden sinds de jaren 1960.

Bekijk de video van de Edessa-watervallen in HD op <https://youtu.be/cYnvRVYH4E8> en van de Pozar-thermen op <https://youtu.be/lZdrHtBIBxs> (stream deze laatste 4K video naar uw tv en zet de automatische ondertiteling op Nederlands).

Wenst u lid te worden?

Iedereen die Griekenland in zijn hart draagt, kan lid worden door storting van het lidgeld op bankrekening BE67 0014 7876 4087 (BIC: GEBABEBB) op naam van Eleftheria Paralias vzw, A. J. Witteryckstraat 14, 8310 Assebroek.

Lidgeld 2023:

- 14 € (jaarlijks) voor leden die het ledenblad, uitnodigingen en informatie **via e-mail** wensen te ontvangen
- 20 € (jaarlijks) voor leden die het ledenblad, uitnodigingen en informatie **via de post** wensen te ontvangen
- Steunende leden: 25 € / jaar - Ereleden: meer dan 25 € / jaar

Het lidmaatschap loopt van 1 januari tot 31 december

Het lidgeld telt voor alle personen van éénzelfde gezin en die onder één dak samenwonen

Voordelen voor EP-leden

Op vertoon van de lidkaart 2022 geniet u van uitzonderlijke voordelen bij de sponsors:

- 5% korting bij een maaltijd in Eethuisje Socrates, Oostendestraat 36, Torhout
- 10% korting bij een maaltijd in restaurant Acropolis, Albert I Promenade 3, Oostende
- 10% korting bij een maaltijd in restaurant El Greco, Sint-Jakobsstraat 48, Brugge
- een gratis aperitief bij een maaltijd in restaurant El Greco, Brugsesteenweg 14, Roeselare

Bootjes als kerstversiering

Wist je dat Grieken binnenshuis een bootje versieren in de kerstperiode?

Voor veel landen over de hele wereld is Kerstmis meestal gekoppeld aan het versieren van kerstbomen. Echter, de kerstboom maakt traditioneel geen deel uit van de Griekse cultuur. Het werd eigenlijk geïmporteerd door de eerste koning van het moderne Griekenland, Otto von Beieren (1). Hij introduceerde het versieren van een kerstboom in het nieuwe onafhankelijk Griekenland in 1833.

Op het vasteland haalde de traditie van het versieren van kerstbomen geleidelijk het versieren van kerstboten, Καραβάκια, Karavakia, in. Tegenwoordig versiert vrijwel elk Grieks huishouden een kerstboom. Maar op de eilanden van de Egeïsche Zee behield de kerstboottraditie zijn populariteit zoals het eeuwenlang had gedaan. De karavakitraditie is inderdaad een oud traditioneel gebruik op de Griekse eilanden en de kustgebieden.

De praktijk van het versieren van zeilboten (met kerstverlichting) maakt nu een comeback. Geleidelijk keert de traditie terug naar het vasteland, van noord naar zuid en van oost naar west. Kerstboten zijn versierd en worden geplaatst op de belangrijkste pleinen van dorpen en steden, verwelkomen burgers en gasten om kerstmis samen door te brengen, en voor reizigers om een veilige haven te vinden, een thuis weg van huis, in Griekenland. Bijvoorbeeld het Aristotelous-plein, Πλατεία Αριστοτέλους, in Thessaloniki. Als eerste grote stad werd daar in 1999 in de kerstperiode een enorme versierde boot opgesteld, uitgedost in blauwe en witte twinkelende lichtjes, de kleuren van de Griekse vlag. Zie (2)

Later zou Athene dit voorbeeld volgen en plaatste een Karavaki op Syntagma.

In Griekenland is de praktijk van het versieren van zeilboten, met kerstverlichting, dus nog steeds een gangbare traditie, maar het is niet helemaal duidelijk hoe de traditie begon.

De traditie is diep geworteld in de levenswijze van een land met een symbiotische relatie met de zee. Er wordt aangenomen dat de gewoonte de relatie van Griekenland met de zee en zijn geschiedenis met de zeelieden en marine van het land vertegenwoordigt. Een plausibele verklaring zou zijn dat de bewoners van de zuidelijke eilanden van de Egeïsche Zee gewoon helemaal niet

vertrouwd waren met bomen. Hun eilanden zijn droge plaatsen waar de enige bomen die te vinden zijn, kort struikgewas of misschien een vreemde, wild groeiende olijfbom. Griekenland is een natie die sinds de oudheid enorm trots is op zijn zeelieden en onverschrokken kapiteins, waardoor deze mannen de symbolen zijn van de lokale en nationale identiteit. In het verleden waren bijna alle mannen van de eilanden maanden achtereen weg en wachtten hun families thuis met spanning op hun terugkeer. Onder-tussen brachten de vrouwen, moeders en dochters van deze zeelieden de koude en donkere wintermaanden door met hun hart en geest op de zee. Ergens daarbuiten vochten hun mannen tijdens de feestdagen tegen de stormachtige zeeën om hun broodnodige ladingen vis mee naar huis te kunnen nemen. Dit waren maanden vol verwachting, hoop en gebed voor de veilige terugkeer van de zeelieden.

De vreugde om eindelijk de boten van hun geliefden terug te zien keren, deed de eilandvrouwen in opluchting vieren. Dit is misschien waarom de zeilboot een symbool werd van het eren van die dappere mannen tijdens het mooiste seizoen van het jaar.

Natuurlijk zijn er nog andere verklaringen over waarom Grieken die dicht bij de zee wonen met Kerstmis boten versieren. Een gangbare verklaring is dat boten worden versierd vanwege de viering van Sint-Nicolaas, Agios Nikólaos, op zijn feestdag, 6 december. Sint-Nicolaas is de patroonheilige van de zeelieden. Kerstboten die binnenshuis geplaatst worden liggen / staan met de boeg naar de haard of het vuur / naar binnen gericht, als symbool voor de terugreis.

De boten en bootjes blijven versierd tot 6 januari, de dag van Driekoningen, ook bekend als Theophania, Θεοφάνια. Deze traditie heeft vele eeuwen overleefd en wordt nog steeds in leven gehouden in vele delen van het land.

Zie ook de Atheense kerstsfeer 2022 in deze video https://youtu.be/bL82y7RA_H4

Het oude feestelijke Athene rond Kerstmis en Nieuwjaar in de jaren 1960 zie je hier:

<https://youtu.be/ydvmmgQd6N4>

(1) *Voluit Otto Friedrich Ludwig von Wittelsbach (1 juni 1815 - 26 juli 1867) was een Beierse prins uit het huis Wittelsbach. Hij werd op 6 februari 1832 de eerste koning van de Griekse staat, Otto I van Griekenland, 'Όθων Α' της Ελλάδας. Hij was de enige monarch van Griekenland die de titel 'Koning van Griekenland', 'Βασιλιάς της Ελλάδας', droeg (6 februari 1832 – 23 oktober 1862), aangezien de volgenden, van het Huis Glücksburg, de titel 'Koning van de Grieken', 'Ο Βασιλεύς των Ελλήνων', hadden (1863-1924 en 1935-1974).*

(2) <https://i.pinimg.com/originals/ce/87/30/ce87304147f029bc42e29b8b88acb70b.jpg>

Beroemde Grieken

Wist je dat **Ioannis Klearchou Xenakis**, Ιωάννης Κλέαρχου Ξενάκης, de bekende Griekse componist, de volledige bouw leidde van het Brusselse Wereldtentoonstellingspaviljoen uit 1958, bekend als het Philipspaviljoen, een cluster van hyperbolische paraboloïdes?

Je ziet het gebouw in deze korte video:

<https://youtu.be/ud1djJoNL9g>

Xenakis, ooit een ingenieur, architect en wiskundige, had het veelzijdige genie waar de Griekse cultuur zo bekend om staat. Hij maakte ook enkele van de moeilijkste tijden in de Griekse geschiedenis mee. Hij heeft een blijvende erfenis als een van de belangrijkste componisten van avant-garde muziek in de 20ste eeuw. Hij kwam tot muziekcompositie door vele verschillende passies en integreerde ze allemaal in zijn werk. De baanbrekende compositiemethoden die hij ontwikkelde, relateerden muziek en architectuur aan wis- en natuurkunde, door het gebruik van modellen uit ondermeer de verzamelingenleer, kansrekening, thermodynamica, de Gulden Snede.

Xenakis werd in 1922 geboren in een rijk Grieks gezin dat in Roemenië woonde. Hij kwam als 10-jarige terug naar Griekenland om naar de Anargyrios en Korgialenios School van Spetses (1) te gaan. Tegen de tijd dat Xenakis 18 was en klaar om een meer geavanceerde opleiding in architectuur en techniek te volgen, was Italië in Griekenland binnengevallen aan het begin van de Tweede Wereldoorlog, wat al snel zou leiden tot de nazibezetting. Dat zou Xenakis van zijn wetenschappelijke bezigheden onttrekken en hem in de strijd van het leven in oorlogstijd duwen. Xenakis sloot zich aan bij het Griekse Nationale Bevrijdingsfront tijdens de jaren van de nazi-bezetting. Het Front was een communistische organisatie die zich verzette tegen de bezetting door middel van protest en gewapende conflicten. Hij worstelde psychologisch met het geweld dat deel uitmaakte van zijn rol in het verzet. Hij liep ook een ongelooflijk traumatiserende verwonding op toen een Brits projectiel op hem ontplofte, waardoor zijn linkeroog blind werd en zijn gezicht sterk misvormd.

Xenakis kon zijn studies in 1947 afmaken, maar op dat moment probeerde de Griekse regering voormalige leden van het Nationaal Bevrijdingsfront te vervolgen en hij kreeg de doodstraf voor zijn banden met het communisme. Uit angst voor ballingschap in Makronisos ontsnapte hij met een vals paspoort naar Italië, waarna hij bij verstek ter dood werd veroordeeld wegens desertie. Vanuit Italië stak hij, met de hulp van Italiaanse communisten, over naar Frankrijk en bereikte uiteindelijk Parijs en kon zo zijn noodlot ontsnappen. In 1965 kreeg hij met steun van Georges Pompidou de Franse nationaliteit. Xenakis' opleiding in civiele techniek leverde hem zijn eerste baan in Parijs op als assistent van de

gerenommeerde architect Le Corbusier. Hij bewees al snel dat hij een visionair op zich was en werd uiteindelijk een leidende projectmanager.

Het Philipspaviljoen (2), werd ontworpen in opdracht van het Nederlandse elektronicaconcern Philips door het architectenbureau van Le Corbusier die het toen te druk had met een project in India.

Xenakis, ooit de polymath (3), studeerde muziek terwijl hij als architect werkte. Hij verlangde naar de voogdij van een professionele componist, maar toen hij hen aanvankelijk zijn werk liet horen en zien, werd hij geconfronteerd met afwijzing en onbegrip. Iemand beweerde zelfs dat zijn wiskundige composities 'geen muziek' waren. Ten slotte benaderde hij de beroemde Franse componist Olivier Messiaen, die onmiddellijk een flits van schittering herkende in Xenakis' integratie van wiskunde in zijn composities. Hij associeerde deze eigenzinnige kracht ook met Xenakis' Griekse afkomst: "Je hebt het geluk Grieks te zijn, architect te zijn en speciale wiskunde te hebben gestudeerd. Doe je voordeel met deze dingen. Doe ze in je muziek."

Xenakis studeerde intensief bij Messiaen van 1951 tot 1953 terwijl hij zijn post in het architectuuratelier van Le Corbusier behield. Naarmate hij het muzikale ritme onder de knie kreeg, begon hij de precieze balans tussen statistische wiskunde en muziekcompositie te begrijpen.

Zie de korte documentaire 'Ioannis Xenakis, revolutionair' op https://youtu.be/uU_FAzc_2-w.

Hij produceerde zijn eerste werk, Anastenaria (1953-1954), een drieluik (of driedelig stuk) geïnspireerd op het gelijknamige Noord-Griekse dansritueel (4). Het derde deel van het stuk, Metastaseis - <https://youtu.be/SCe25-TXbFk> - wordt beschouwd als Xenakis' doorbraak en het vroegste voorbeeld van de stijl waar hij bekend om werd. Het is bekend dat Xenakis besloot het uit het drieluik te verwijderen.

Xenakis' wiskundige vaardigheid leidde hem naar het ontwikkelen van computerprogramma's, algoritmen en synthesizers om unieke geluiden te creëren. Hij creëerde ook een computerprogramma genaamd UPIC waarmee gebruikers muzikale golfvormen konden tekenen met een tablet die vervolgens door het programma zou worden vertaald in overeenkomstige geluiden.

De gezondheid van Xenakis nam tegen het einde van de 20ste eeuw ernstig af. In 1999, slechts twee jaar voor zijn dood, kreeg hij de Polar Music Award. De onderscheiding werd hem toegekend "voor een lange opeenvolging van krachtige werken, geladen met gevoeligheid, toewijding en passie, waardoor hij tot de meest centrale componisten van onze eeuw op het gebied van kunstmuziek is gekomen, waarbij hij op zijn verschillende gebieden een invloed uitoefent die niet gemakkelijk kan worden overschat."

Xenakis overleed op 4 februari 2001, op 78-jarige leeftijd na langdurige gezondheidsproblemen. Zijn lichaam werd gecremeerd in de ondergrondse crypte van de begraafplaats Père Lachaise in Parijs zonder religieuze ceremonie (hij was atheïst), volgens zijn laatste wens. Stream de ARTE documentaire 'Xenakis Revolution' in HD naar uw tv met deze link: <https://youtu.be/ELDHxZEFrEI>.

Meer over Xenakis is te lezen op <https://www.iannis-xenakis.org>
Een andere documentaire over Xenakis 'Something Rich and Strange: The Life and Music of Iannis Xenakis' zie je op https://youtu.be/2p_uhmOlsnQ

(1) *De Anargyreios en Korgialenios School van Spetses, Αναργύρειος και Κοργιαλένιος Σχολή Σπετσών (Α.Κ.Σ.Σ.), was een model openbare school en een voorbeeldige kostschool. De school werd opgericht door de nationale weldoeners en donoren Anargyreios en Korgialenios. Sinds 1983, toen het ophield te functioneren als school, is het gebouw verre van verlaten. Het opereert als een model conferentiecentrum, waar wereldconferenties en belangrijke evenementen worden gehouden.*

(2) *Het paviljoen moest dienen voor een multimediaspektakel waarin de naoorlogse technologische vooruitgang zou worden gevierd. Het gebouw werd helaas op 30 januari 1959 gesloopt, het lot van de meeste structuren van Expo 58. Het treinstation Warszawa Ochota (Warschau, Polen), gebouwd in 1963 zou zijn geïnspireerd op het Philipspaviljoen en werd in 2020 geregistreerd als een historisch monument van de moderne architectuur.*

(3) *Een polymath, πολυμαθής, 'veel geleerd hebben', in het Latijn: homo universalis, universele mens, is een individu wiens diepgaande kennis een aanzienlijk aantal onderwerpen omvat, waarvan bekend is dat het gebruik maakt van een scherp verstand en bekwaamheden om specifieke problemen op te lossen.*

(4) *De anastenaria, αναστενάρια, is een traditioneel vuurwandelritueel op blote voeten met extatische dans uitgevoerd in sommige dorpen in Noord-Griekenland en Zuid-Bulgarije (daar gekend als nestinarstvo, нестинарство - sinds 2009 staat nestinarstvo vermeld op de Lijst van Meesterwerken van het Orale en Immateriële Erfgoed van de Mensheid van UNESCO). De gemeenschappen die dit ritueel vieren, stammen af van vluchtelingen die Griekenland binnenkwamen vanuit Oost-Thracië na de Balkanoorlogen van 1911-1912 en de bevolkingsuitwisseling tussen Griekenland en Turkije in 1923.*

Stamatis Kokotas, Σταμάτης Κόκοτας, is de legendarische 'zanger met de bakkebaarden' en de 'fluwelen stem'. Kokotas werd geboren in Athene op 23 maart 1937 als zoon van een arts. Hij verhuisde naar Parijs om medicijnen te studeren en daar werd hij vriend van Stavros Xarchakos, die hem kennis liet maken met de muziek en hielp bij het begin van zijn muziekcarrière.

De hoogtijdagen van de volkszanger waren de late jaren 1960 en 1970, toen hij samenwerkte met enkele van de belangrijkste Griekse componisten van die tijd, zoals Stavros Xarchakos, Dimos Moutsis, Apostolos Kaldaras, Giorgos Hatzinassios, Yiannis Spanos en Giorgos Zambetas. Hij verkocht een groot aantal platen en had ook succes in de Verenigde Staten. Hij brak door in 1966 met de hit Στου Όθωνα τα χρόνια (beluister op <https://youtu.be/3G9Jmob4Le4>) en het album Ένα μεσημέρι, Een middag,

Zijn repertoire gaat tot 2019 en sloot af met de titel Όλα για μένα είσαι εσύ (Alles voor mij ben jij) op tekst van Stavros Galanakis, Σταύρος Γαλανάκης, en gecomponeerd door Thanos Georgoulas, Θάνος Γεωργουλός.

Zijn grote liefde waren auto's. Hij nam deel aan snelheidsraces. Indien hij geen groot succes had als zanger, zou hij formule 1-piloot zijn geworden. Vier jaar geleden kreeg hij de diagnose kanker. Hij overleed op 1 oktober 2022 in het Atheense Asklipio-ziekenhuis waar hij werd behandeld. Hij was vijftig jaar oud. Stamatis Kokotas had drie kinderen, zijn zoon Dimitris is ook zanger.

Beluister een tiental van zijn bekende deuntjes die je wellicht zal herkennen op <https://youtu.be/LBAXa3DfAEg>. In de video zie je tevens een fotocollectie uit zijn carrière.

In het archief van de openbare omroep ERT vind je een eerbetoon aan Kokotas: <https://archive.ert.gr/71461/> (1).

Dimitris Kokotas, Δημήτρης Κόκοτας, zoon van Stamatis, geboren in Athene op 14 december 1968, is naast zanger ook zakenman. Tijdens zijn carrière werkte hij samen met vele andere bekende zangers zoals Marinella, Katy Garbi, Paschalis Terzis, Angela Demetriou, Antipas, Vassilis Karras, Konstantina, Litsa Giagousi en zijn vader Stamatis. In 2013 gaf Dimitris Kokotas samen met Haris Varthakouris, Grigoris Bithikotsis en Stelios Dionysiou concerten in vele landen, waaronder België en Nederland. Zijn eerste persoonlijke album getiteld Διαδόσεις werd uitgebracht op 10 februari 1994 door Eros Music met muziek en teksten van Phoebus. Meer dan 30.000 exemplaren passeerden de kassa in Griekenland en Cyprus. Het werd goud. Zijn 2de soloalbum getiteld Συνείδηση werd uitgebracht op 9 november 1995. Het album ging 60.000 keer over de toonbank en werd platina. Zijn 3de album Αχαριστία, uitgebracht op 15 mei 1997, is zijn laatste samenwerking met Phoebus, won goud in de allereerste week van de release. Korte tijd later werd het platina album bekroond, na meer dan 50.000 verkopen, en werd het platina gecertificeerd in Griekenland en Cyprus. Tot op de dag van vandaag wordt dit album beschouwd als het meest succesvolle album van Dimitris Kokotas, waarvan minstens 80.000 exemplaren zijn verkocht. Op 8 oktober 1998 bracht hij zijn 4de persoonlijke album uit getiteld Για Μένα, Voor Mij, met muziek en teksten van Nikos Karvelas, met wie hij voor het eerst samenwerkte. Het album

werd goud vanaf de eerste dag van de release en platina na 15 dagen, met meer dan 50.000 verkopen. Op 25 november 1999 bracht hij zijn 5de album uit getiteld Σε Ρεύματα Αντίθετα met muziek van Giorgos Theophanous en teksten van Panos Falaras. Het album werd al snel goud en veel nummers werden radiohits. Zijn 6de persoonlijke album getiteld Ik ga, Έχω Φύγει, werd uitgebracht in december 2000 door zijn nieuwe label Minos EMI met muziek en teksten van verschillende artiesten, zoals ondermeer Valentino, Stratos Diamantis, Vangelis Konstantinidis, Elias Filippou, Kyriakos Papadopoulos, Evi Droutsas. Hoewel veel nummers radiohits werden, maakte hij niet hetzelfde commerciële succes als met zijn vorige werken. Zijn 7de album getiteld Ολόψυχα Δικός Σου kwam er in 2002 met muziek van

Kostas Miliotakis en teksten van Panos Falaras en Natalie. Op zijn 8ste album Έβα uit 2003 werkte hij voor het eerst samen met Giannis Karalis, die de muziek en teksten schreef. Voor zijn 9de album Απρόσμενη Αγάπη (2004) werkte hij ook voor het eerst samen met Andreas Komposis, die de teksten en de muziek schreef. In 2007 bracht hij zijn laatste twee albums met de titels Άμα Σε Δω Απόψε, Als ik je vanavond zie, en Live + 4. Op het hoogtepunt van zijn carrière had hij een relatie met de dochter van de zangeres Marinella. Bezoek Dimitris Kokotas' Facebookpagina op <https://www.facebook.com/DimitrisKokotasOfficial> en beluister een megamix van 20 liedjes op <https://youtu.be/8wjE2IWHaY> of een korte mix op <https://youtu.be/3FO6BmrD4zY>

(1) zie ook https://mediastream.ert.gr/vodedge/_definst_/mp4:archive/0000071461/0000/media.mp4/playlist.m3u8

De echte Griekse keuken met alle specialiteiten

Ma / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Di	gesloten	
Wo / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Do / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Vr / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Za	18u00 - 24u00	
Zo en feestdagen	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00

Brugsesteenweg 14 - 8800 Roeselare
Tel. & Fax: 051 22 01 67 - GSM 0484 13 49 62
www.resto-el-greco.be

El Greco Roeselare / www.tripadvisor.nl

Grote keuze meeneemgerechten

Parking beschikbaar: "Hugo-Verriestraat 100"

Griekenland volledig energie-zelfvoorzienend

Griekenland draaide op vrijdag 7 oktober 2022 voor het eerst in zijn geschiedenis volledig op hernieuwbare energie. Dat verklaarde het Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΔΜΗΕ), het IPTO, Independent Power Transmission Operator S.A.. Niettegenstaande dat het land gedurende slechts een periode van ongeveer vijf uur volledig op hernieuwbare energie overleefde en het een recordhoogte van 3.106 MWh bereikte, is het een belangrijke mijlpaal voor de Griekse energie volgens IPTO, omdat voor het eerst in de geschiedenis van het Griekse elektriciteitsstelsel de vraag voor 100% werd gedekt door hernieuwbare energiebronnen.

Hernieuwbare energiebronnen vertegenwoordigden 46% van de energiemix van het land in de acht maanden voorafgaand aan augustus in 2022. In dezelfde periode in 2021 was dat 42%.

Griekenland heeft de afgelopen jaren een rijke verscheidenheid aan hernieuwbare energiebronnen gecultiveerd. Het doel is om het gebruik van niet-hernieuwbare energiebronnen zoveel mogelijk te vermijden. Eilanden zoals Tilos, bijvoorbeeld, proberen volledig energie-zelfvoorzienend te worden door middel van hernieuwbare energiebronnen. Griekenland inspireert momen-

teel Nederland, Duitsland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en vele andere Europese landen op het gebied van geproduceerde hernieuwbare energie. De Griekse regering heeft beloofd om in de komende acht jaar volledig af te stappen van traditionele energiebronnen. Het zal dit doen door alleen hernieuwbare vormen zoals wind-, zonne- en waterkracht te gebruiken. Bovendien wil Griekenland zijn groene energiec capaciteit meer dan verdubbelen. Als alles succesvol is, zullen hernieuwbare energiebronnen tegen 2030 minstens 70% van de energiemix uitmaken. Om dat doel te bereiken en tevens het elektriciteitsnet te upgraden, wil de regering ongeveer 30 miljard euro aan EU-fondsen en particuliere investeringen aantrekken. De Europese Commissie heeft een Griekse regeling van 2,27 miljard euro goedgekeurd om 4,2 GW (giga watt) aan geïnstalleerde hernieuwbare energiec capaciteit te ondersteunen. Het doel van het land is 25 GW aan geïnstalleerde hernieuwbare energiec capaciteit tegen 2030. Dat is meer dan de huidige 10 GW. Bovendien heeft IPTO geïnvesteerd in het uitbreiden van het elektriciteitsnet van het land om de stroomcapaciteit te vergroten. Dit zal ook de penetratie van zonne-, wind- en waterkracht-energie vergemakkelijken. <https://www.admie.gr>

Bijzondere Grieken

Patroonheilige Jozef

Een Griekse monnik op de berg Athos zwaait al jaren met de Griekse of soms Byzantijnse vlag telkens als er een militair vliegtuig over zijn klooster passeert. De piloten vliegen laag als reactie op de speciale begroeting van de monnik, waarbij respect wordt betuigd aan de man die in de kringen van de Griekse luchtmacht bekend staat als de beschermer van piloten.

Jaren geleden was monnik Jozef op het eiland Skyros voor een lokale beurs en bezocht hij ook de vliegbasis van het eiland. Een piloot herkende hem als de monnik die op de top van de berg Athos woont op de plaats die toevallig een keerpunt is voor vliegtuigen. Na hun kennismaking vloog de piloot elke keer laag over dat punt, zodat hij de monnik op deze speciale manier kon begroeten. Dan zwaaide de monnik terug als reactie totdat Jozef op een dag een enorme Griekse vlag pakte en deze terug begon te zwaaien naar de piloot. Vanaf dat moment verspreidde het verhaal van de monnik zich snel binnen de kringen van de Helleense luchtmacht. Al snel vloog de ene piloot na de andere dichter bij de grond om de monnik te begroeten.

Uiteindelijk begon het verhaal van de monnik en de piloten ook op het internet te circuleren. Later volgden ook militaire schepen met wederzijdse begroetingen: <https://youtu.be/JkRITDKP9ew>
De kluizenaar is nu een soort beschermheer / beschermengel (φύλακας άγγελος) van piloten geworden. Soms wordt hij de 'patroonheilige' van de strijdkrachten genoemd. Hij zwaait naar hen voordat ze naar hun luchtmissies gaan en wacht

tot ze terugkeren en hem op hun eigen speciale manier begroeten. Hij begroet ook passerende militaire schepen: <https://youtu.be/MgqP7zjDRo4>
Monnik Jozef, Ιωσήφ, werd in 1958 geboren in Agios Vasiliios (Korinthe, Άγιος Βασίλειος Κορινθίας) als Christos Bairaktaris. In 1983, op 25-jarige leeftijd, besloot hij monnik te worden in het Klooster van Dochiariou (1) (1983-1989), waar hij zong met de andere paters van het Klooster. Tegenwoordig is hij monnik in de cel van Agios Minas in Vigla, kaap Akrathos. Agios Minas bevindt zich op een hoogte van 250 meter, boven de zuidoostelijke kaap van het schiereiland Athos. Jozef is niet dol op media-aandacht, dus deelt hij zijn gedachten en woorden alleen met de bezoekende pelgrims. Hij is een van de bekendste cantors van de berg Athos en zingt vaak in kerken en metropolen buiten de kloostergemeenschap van Athos. Hij bezoekt ook religieuze beurzen in het hele land. "Hij is een heilige man, een Bijbelse persoonlijkheid, die wanneer iemand hem komt ontmoeten, een venster opent naar een wereld van goedheid en liefde," zei George Vazouras, een piloot die hem vaak bezoekt.

Zie ook <https://youtu.be/5tOqdDWVGbw> en het interview van het mediakanaal Zougla, ζούγκλα@ (2): <https://youtu.be/s4AAqy-Zwic>

Stream de prachtige 4K video Agios Minas in Vigla (Heilige Berg Athos) naar uw tv met deze link: <https://youtu.be/1D0R-x7LCA8>

(1) *Het Dochiariouklooster, Μονή Δοχειαρίου, staat in de hiërarchisch rangorde van kloosters op het schiereiland op de 10de plaats en is gewijd aan de aartsengelen Michaël en Gabriël, Αρχάγγελοι Μιχαήλ και Γαβριήλ. Er leven anno 2020 ongeveer 30 monniken in het klooster (tegenover 53 in 2011). Het klooster is einde 10de - begin 11de eeuw gesticht. Een van de culturele schatten die het klooster bezit, is een icoon van de Maagd Gorgoypikoos, Παναγία Γοργοϋπήκοος, (zij die spoedig hoort). De bibliotheek bevat 545 manuscripten, waarvan 62 op perkament, en meer dan 5.000 gedrukte boeken (bron: Wikipedia). Het staat aangeschreven als een van de meest elegante en mooiste kloosters van de Heilige Berg. Meer info over de Athos-kloosters op <https://www.christian-pilgrimage-journeys.com/mount-athos/monasteries>
(2) www.zougla.gr, live-stream op <https://zougla.cam-mdc-secure.akamaized.net/zougla/live/main/chunks.m3u8>*

**RESTAURANT
ACROPOLIS**

Het enige Griekse restaurant
in België met zeezicht

Bij Dimitri

Albert I Promenade 3
8400 Oostende
059/513923

Culinaire twist: kokoretsi

Turkije en Griekenland zijn al decennia in een voortdurend twist over de oorsprong van bepaalde gerechten en elke partij claimt verschillende gerechten als hun eigenste gerecht. Veel Turken zijn ervan overtuigd dat bepaalde gerechten van Turkse oorsprong zijn. Misschien is dit een neveneffect van het koloniale verleden van Turkije. Vanwege de aard van het Ottomaanse Rijk werden bepaalde gerechten van de verschillende bevolkingsgroepen in het rijk overgenomen en aangepast, met andere woorden: ze maakten hun eigen versie.

Op 17 juli 2022 publiceerde de Turkse dagelijkse krant *Akşam* (Avond) (<https://www.aksam.com.tr>) een artikel op de voorpagina over de wortels van zowel Grieks als Turks eten. Een van de uitspraken luidde: "De Grieken claimen onze keuken." Een van de genoemde gerechten was kokoretsi, *κοκορέτσι*, bekend als *kokoreç* in het Turks. Het aantal leden van *Eleftheria Paralias* die het ooit in Griekenland proefden, zijn te tellen op de vingers van één hand... .

Turkse experts werden naar hun mening gevraagd om hun argument te ondersteunen dat, zoals later bleek, in het voordeel van Turkije was. Het rapport leek te bevestigen dat de beweringen van de Grieken niet waar zijn. De Turken benadrukten dat kokoretsi, een deel van hun Ottomaanse keuken, dus een Turkse creatie is. "Deze gerechten stammen uit de tijd van de Ottomaanse bezetting - de Grieken vonden het verrukkelijk en hebben het recept aangepast. Na *baklava*, (*μπακλαβάς*) (1) en *tzatziki* (*τζατζίκι*, Turks: *cacik*) (2) eigent Griekenland zich kokoretsi toe," luidde het in hun publicatie.

In Turkije, met name in Istanbul, wordt het gerecht gekwalificeerd als streetfood. In de smalle zijstraatjes van *İstiklal Caddesi* (Onafhankelijkheidsstraat, de bekende winkelstraat in Istanbul) zijn talrijke *kokoreç*-verkopers te vinden. *Kokoreç* is niet voor iedereen maar echt iets voor liefhebbers want het bestaat uit orgaanvlees. In Turkije is het lamszwezerik, vet en andere ingrediënten dat aan een spies geregen wordt en daaromheen gaan dan meterslange darmslierten om alles bij elkaar te houden.

Volgens de Griekse taalkundige en filoloog *Georgios Babiniotis* (3) komt het Griekse woord *κοκορέτσι* (*kokorétsi*) van het Albanese woord *kukurec*. Volgens de Turks-Armeense taalkundige *Sevan Nişanyan* is *kukurec* een leenwoord dat is afgeleid van het Servo-Kroatische en Bulgaarse *kukuruza*, wat oorspronkelijk *maïskolf* betekent in deze talen. *Nişanyan* beweert ook dat het Griekse woord niet is afgeleid van het Albanese *kukurec*, maar beide woorden zijn cognaten (4) die onafhankelijk van elkaar uit Zuid-Slavische talen zijn geleend.

Andere bronnen beweren op hun beurt dat het Turkse woord *kokoreç* in 1920 zou afgeleid zijn

van het Griekse *κοκορέτσι* (*kokorétsi*). De Turkse auteur *Ömer Seyfettin* at toen een specialiteit van een Athener die in een restaurant in Istanbul werkte. Het werd beschreven als een Grieks gerecht gemaakt van dunne lamsdarmen. Toen werd beweerd dat de Grieken van Constantinopel dit gerecht maakten en het toen later naar Griekenland reisde.

Is kokoretsi nu Grieks of Turks of... kan je er simpelweg alle kanten mee op? Misschien is volgende uitleg (meer) geloofwaardig? *Elias Mamalakis* (5), een Griekse chef-kok, sprak in 2022 over het onderwerp op de Grieks-Cypriotische zender *Sigma*. "Kokoretsi is een Balkanproduct," zei hij. "Daar is de oorsprong en het werd al heel snel, in de 19de eeuw, door zowel Grieken als Turken geadopteerd. We hebben getuigenissen dat *Karaiskakis* (6), de held van de Griekse Onafhankelijkheidsoorlog, een meester was van kokoretsi. We hebben het over iets dat teruggaat tot de jaren 1800." ... "De Turkse kokoretsi verschilt veel van de Griekse kokoretsi, ze hebben niets gemeen," legde *Mamalakis* verder uit in een poging om de manier waarop deze twee gerechten worden gemaakt, te onderscheiden. Volgens *Mamalakis* maken ze in Turkije kokoretsi zonder de darm. Ze snijden een plakje nadat het gekookt is, ze bakken het niet in ovens, maar doen het in hete potten. Later hakken ze het in stukken en mengen het met rode paprika's terwijl ze het afmaken door er een sandwich van te maken." Er zijn heel grote verschillen tussen de twee gerechten, concludeerde de Griekse chef.

We willen nog twee gerechten aanhalen waarvan de oorsprong soms wordt betwist en elke partij het als hun eigenste gerechten claimt.

- *Κουλούρι*, *koulouri*, een cilindrisch, ringvormig stuk brood. Een economisch en gemakkelijk te consumeren gerecht dat meestal wordt verkocht door straatverkopers die *koulourtzides* of *koulourades*, *κουλουριτζήδες* of *κουλουράδες* worden genoemd. De oudste verwijzing naar het broodje dateert uit 1525 in Constantinopel. In Turkije zijn ze bekend als *simit*, met uitzondering van Izmir waar ze *gevrek* heten. De *koulouri* is verwant aan de Duitse *Bretze*, of talrijke woordvarianten ervan, en verwant aan wat wij *krakeling* plegen te noemen.

- *Γαλακτομπούρεκο*, *galaktoboureko*, een dessert waarin griesmeelpudding is bedekt met filodeeg, soms verrijkt met citroen of sinaasappel. Het kan worden bestrooid met poedersuiker en worden geserveerd met een eenvoudige siroop. De Turkse tegenhanger is *Laz böreği*, gemaakt met een variatie van de pudding (*muhallebi*) met de toevoeging van maïsmeeel en gemalen zwarte peper, in plaats van griesmeelvla. Het is populair in de Zwarte Zeeregio, de thuisbasis van veel Laz-mensen en vroeger de Pontische Grieken.

(1) Op 8 augustus 2013 heeft de Europese Commissie geregistreerd dat baklava een Turks dessert is. In 2008 had het Turkse patentbureau een Geographical Indication Certificate voor Antep Baklava geregistreerd. Het woord baklava is voor het eerst rond 1650 gebruikt en is afgeleid van het Perzische woord bāqlabā wat opstapelen betekent. Pas in 1871 kwam het in Oost-Turkije terecht en veroverde het langzaam de westerse wereld.

(2) De Griekse variant van tzatziki wordt gemaakt met zure room, yoghurt, look, olijfolie, zout, geraspte komkommer. Het is vaster, stroperig en het wordt geconsumeerd als saus of voorgerecht. De Turkse variant bestaat uit half yoghurt half water, lor peyniri (Turkse zeer verse kaas / kwark), gehakte komkommer, look, olijfolie, zout, en soms worden er veel groenten (aubergine, wortels, gember) en kruiden (munt, dille) aan toegevoegd. Het wordt veelal als soep geconsumeerd.

(3) Georgios Babinotis, Γεώργιος Μπαμπινιώτης, is een taalkundige, filoloog, lexicograaf en voormalig minister van Onderwijs en Religieuze Zaken. Hij was eerder rector van de Universiteit van Athene. Als taalkundige is hij bekend als auteur van het Woordenboek van het Moderngrieks, Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας, dat in 1998 werd gepubliceerd.

(4) Cognaten zijn verschillende woorden binnen dezelfde taal of in verschillende talen die etymologisch een gemeenschappelijke oorsprong hebben, en daardoor qua vorm in meer of mindere mate op elkaar lijken (bron: Wikipedia).

(5) Ηλίας Μαμαλάκης, kok en tv-presentator afkomstig uit Athene. Hij verscheen in vele televisieseries en presenteerde jarenlang shows met betrekking tot koken op radio en televisie. Hij werd vooral bekend bij het televisiepubliek na de presentatie van de bekroonde shows Στην Κουζίνα Ολοταχώς (2001-2004) en Μπουκιά και Συχώριο (2003-2008).

(6) Georgios Karaiskakis, Γεώργιος Καραϊσκάκης, geboren als Georgios Karaiskos, Γεώργιος Καραϊσκος, was een beroemde militaire commandant en een leider van de Griekse Onafhankelijkheidsoorlog.

In het hartje van Brugge vindt u het typisch Grieks restaurant El Greco!
Ons restaurant is één van de oudste Griekse familierestaurants in België (sinds 1980).

De menukaart biedt uiteraard de klassieke Griekse keuken, maar er is ook ruimte voor vernieuwing met steeds nieuwe seizoensuggesties.

Vlees-, vis-, en vegetarische gerechten komen in overvloed aan bod!

Onze traiteurdienst zorgt ervoor dat u onze gerechten ook thuis kunt verorberen tijdens uw privé of zakelijke feesten (communies, verjaardagen, jubileums, enz.).

Geregeld organiseren we ook livemuziek en dansavonden.

De data ervan vindt u terug op onze website en op <https://www.facebook.com/elgrecobrugge> !

Leden van Eleftheria Paralias vzw krijgen 10% korting bij vertoon van de lidkaart en mits contante betaling!

El Greco is open iedere dag vanaf 17u30 tot 24u00
Zondagmiddag ook van 12u00 tot 14u00 - Gesloten op woensdag

Telefoon: 050 33 02 96 - Website: <http://www.el-greco.be/> - E-mail: info@el-greco.be

Facebookgroep Parea Paralias voor leden van Eleftheria Paralias vzw

Weet je dat je als lid kan deelnemen aan deze Facebookgroep? Het is de bedoeling dat de leden informatie uitwisselen over ons geliefkoosde land. Hier kan je vlot Griekse weetjes, nieuwsberichten, reisverslagen, boeken, muziek, foto's, grapjes, recepten.... delen. Hoe interessant deze groep is hangt natuurlijk af van de inbreng van de groepsleden. Het is niet de bedoeling dat het de inhoud van Nea Paralias vervangt, maar we zien het als een aanvulling op het tijdschrift.

Voor vragen over de Facebookgroep, zend een e-mail aan fb@eleftheriaparalias.com

◇ Wist je dat lichaamstatoeages voorbehouden waren voor criminelen, slaven, gevangenen en buitenlanders in de oude Griekse samenleving? Lichaamsmodificatie, zoals tatoeages en piercings, is sinds het neolithicum gebruikelijk in menselijke samenlevingen over de hele wereld. Mensen hebben eeuwenlang de drang gevoeld om hun lichaam aan te passen met tatoeages om verschillende culturele, religieuze en esthetische redenen. Terwijl het tatoeëren zich onafhankelijk ontwikkelde in tal van culturen, ontwikkelde het zich in het oude Griekenland als een manier om criminelen en verschoppelingen die zich aan de rand van de samenleving bevonden, te straffen en te identificeren. Slaven werden vaak getatoeëerd met de Griekse letter delta (Δ), wat de eerste letter is in het oude Griekse woord voor slaaf, Δούλος. Mensen die misdaden pleegden, konden worden getatoeëerd op zichtbare delen van het lichaam, zoals hun voorhoofd, met symbolen of letters die de aard van hun misdaad aangaven. Tatoeëren als strafmaatregel ging door in het oude Griekenland totdat het christendom de dominante religie in het land werd. Keizer Constantijn I verbood in 330 na Christus gezichts-tatoeages, waardoor er effectief een einde kwam aan de praktijk van het tatoeëren van criminelen als straf in Griekenland. Hij betoogde dat, aangezien de mens geschapen was naar het beeld van God, het bezoedelen van iemands gezicht een belediging was voor God Zelf. In de 8ste eeuw werd tatoeëren als geheel verboden vanwege de banden met het heidendom door het Tweede Concilie van Nicea.

◇ Wist je dat melomakarona, μελομακάρονα (meervoud), een van de meest geliefde van alle Griekse koekjes zijn, en veel gezonder dan de meeste traktaties. Een melomakarono, μελομακάρονο (enkelvoud), is een eivormig gebak gemaakt van bloem, griesmeel, olijfolie, sinaas-appelsap en honing. Net als kourabiedes wordt het ingedeeld in de traditionele nationale snoepjes die in elk Grieks huis als noodzakelijk worden beschouwd, vooral tijdens de kerstperiode. De toevoeging van kaneel en walnoten maakt de koekjes gewoonweg onweerstaanbaar. Modernere versies zijn omhuld met pure chocolade, maar dat is niet voor de echte kenners.

En wedden dat je niet wist dat het ontstaan van deze lekkernij teruggaat tot in de Griekse oudheid! Het woord is afgeleid van het middeleeuwse Griekse woord 'Makaronia', Μακαρωνία, een voedsel dat werd gegeten tijdens een maaltijd na begrafenissen. Het was gebaseerd op pasta en betekende dat de overledene gezegend, gelukkig en gelukkig was. Makaronia komt op zijn beurt van het oude Griekse woord 'makaria', een stuk brood met de eivorm van de moderne melomakarono. Dit werd ook aangeboden na een

begravenis. Later, toen makaria werden gedoopt in honing, meli in het Grieks, werd het stuk brood melomakarono genoemd.

◇ Wist je dat vier Griekse delicatessen in de top 50 van voedingsmiddelen van de wereld voor 2022 staan volgens TasteAtlas, een ervaringsgerichte reisgids voor traditioneel eten. TasteAtlas verzamelt authentieke recepten, beoordelingen van voedselcritici en onderzoeksartikelen over populaire ingrediënten en gerechten.

<https://www.tasteatlas.com>

De vier Griekse delicatessen zijn:

- paidakia, παϊδάκια, gegrilde lamskoteletjes met citroen, oregano, zout en peper.

- gyros, γύρος, geroosterd en gesneden vlees, meestal varkensvlees of kip, zelden rundvlees of lamsvlees, aan het spit, meestal geserveerd met sauzen zoals tzatziki en garnituren (tomaat, uien) op pitabrood; een populair fastfood in Griekenland en Cyprus.

- giouvetsi, γιουβέτσι, gebakken lamsvlees met kritharaki, κριθαράκι, Griekse pasta waarvan de vorm en grootte vergelijkbaar is met een rijstkorrel, en geserveerd met geraspte kaas.

- bakaliaros, μπακαλιάρος, gefrituurde gezouten heek (de naam bakaliaros wordt ook gebruikt voor Atlantische kabeljauw die een meer stevige structuur heeft). Bakaliaros is het traditionele voedsel dat Grieken eten op 25 maart, de verjaardag van de Griekse Onafhankelijkheidsdag. Deze vis wordt klassiek genoten in traditionele vissoep, hoewel het kan worden gebakken of gebakken in de oven met aardappelen, tomaat en knoflook.

◇ Wist je dat Griekenland nu op het punt staat de op een na grootste olijfolieproducent van Europa te worden, wellicht dit jaar, 2023? Om dat te bereiken moest Griekenland alleen profiteren van de dramatische daling van de olijfolieopbrengsten in Italië.

Het Italiaanse Instituut voor de landbouw- en voedselmarkt (ISMEA, Istituto di Servizi per il Mercato Agricolo Alimentare, <https://www.ismea.it>) schat dat de olijfolieproductie in Italië met maar liefst 120.000 ton of 37 procent kan dalen in vergelijking met vorig jaar. De productie in het oogstjaar 2022-2023 geschat op 208.000 ton. Griekenland echter kan de opbrengst van vorig jaar overtreffen en meer dan 300.000 ton leveren, waardoor Italië wordt overtroffen. In Spanje, 's werelds grootste olijfolieproducent, wordt een productiedaling van 30 tot 50 procent verwacht. Ook in Portugal en Frankrijk zullen de opbrengsten naar verwachting dalen. De oorzaak van deze dramatische daling in Zuid- en West-Europa is grotendeels toegeschreven aan de historische droogte en hoge zomertemperaturen, die de vegetatieve ontwikkeling van olijfbomen en de accumulatie van olie in de vruchten belemmerden.

Nu de olijven oogst in Griekenland in volle gang is, hebben de verwachte toename van de olijfolie-productie samen met de hoge producentenprijzen, die gestaag boven de 4,50 euro per kilogram extra vierge olijfolie blijven, de hoop van de producenten op een lonende oogst dit jaar verhoogd. Ook de Griekse olijfolie-export zet de stijgende lijn voort. De Griekse olijfolie-export steeg tussen 2002 en 2020 met een opmerkelijke 225 procent, ontdekte SEVITEL, ΣΕΒΙΤΕΛ

(Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών

Τυποποιήσεως Ελαιολάδου, de vereniging van olijfolieproducenten, <https://sevitel.gr>) in een rapport dat in november 2022 werd gepubliceerd. Het werkelijke volume Griekse olijfolie steeg van 14.871 ton in 2002 naar 52.735 in 2020. Uit het rapport bleek dat Griekenland alleen al in 2020 31.655 ton olijfolie naar Europese landen exporteerde. Dit was een stijging van 319 procent ten opzichte van 7.561 ton in 2002. Duitsland is veruit de grootste importeur van Griekse olijfolie, goed voor bijna de helft van de door Europa geïmporteerde hoeveelheid. Het land importeerde in 2020 14.907 ton. Na Duitsland staat België op de 5de plaats met 1.463 ton.

Tegenwoordig wordt Griekse olijfolie beschouwd als de beste ter wereld. Extra vierge olijfolie (EVOO) omvat ten minste 80 procent van de olijfolieproductie in Griekenland, terwijl het op Kreta bijna 90 procent bereikt.

Rijke en aromatische, Griekse olijfolie wordt alleen geproduceerd uit groene olijven. De kleur, het aroma en de smaak variëren en zijn afhankelijk van de olijfvariëteit, locatie en het type grond waar het wordt gekweekt, evenals de milieu- en klimatologische omstandigheden waarin de olijfboom wordt gekweekt.

Extra vierge olijfolie is de beste kwaliteit olijfolie. Het heeft een uitzonderlijke kleur, aroma en smaak, terwijl de zuurgraad niet hoger is dan één procent. De hoge kwaliteit is vooral te herkennen aan de fruitigheid, de bitterheid en de scherpte van de olie, evenals de aroma's, die de frisheid en gezondheid van de olijven laten zien. Al deze buitengewone kenmerken zijn het resultaat van

een goede aanplant, onderhoud en zorgvuldige zorg in alle stadia van de olijfproductie en -oogst. Olijfolie van eerste persing, een olijfolie van gemiddelde kwaliteit en smaak, onderscheidt zich ook van extra vierge olijfolie vanwege de zuurgraad die echter niet hoger is dan twee procent. Gemengde olijfolie van geraffineerde en vierge olijfolie heeft een aangename smaak en aroma, een geelgroene kleur en de zuurgraad is niet hoger dan één procent.

◆ Wist je dat paus Franciscus midden december 2022 heeft besloten om de drie fragmenten van de Parthenonfriezen die de Vaticaanse Musea sinds de 19de eeuw hebben bewaard, terug te sturen naar Griekenland? Het Vaticaan noemde het gebaar een 'donatie' van de paus aan de orthodox-christelijke aartsbisschop van Athene en heel Griekenland. Het Vaticaan wordt zo de laatste westerse staat (op Engeland na) die fragmenten van de Parthenon-friezen teruggeeft. Het is eerder een religieus geïnspireerde donatie. De verklaring is mogelijk zo geformuleerd om geen precedent te scheppen dat van invloed zou kunnen zijn op andere onschatbare artefacten in de Vaticaanse Musea, melde Associated Press.

◆ Wist je dat Mikis Theodorakis in 1966 onder de indruk was van de Nederlandse zangeres en actrice Liesbeth List (1)? Hij had haar in actie gezien tijdens een optreden van het musicale theatergezelschap van Ramses Shaffy. De ontmoeting van de twee beroemde kunstenaars leidde tot het tweede album van Liesbeth List 'Liesbeth List zingt Theodorakis' dat verscheen in september 1967. Dit album werd beloond met platina (2). In 1988 werd het album opnieuw uitgebracht op cd (3).

Beluister de Nederlandstalige versie van Asma Asmaton (Hooglied) op <https://youtu.be/sMHtm4vCJhQ>

(1) Liesbeth List, geboren als Elisabeth Dorathea Driessen (12 december 1941 - 25 maart 2020).

(2) Platina is in de muziekwereld de term die wordt gebruikt om aan te geven dat van een bepaalde uitgave, album, single of muziek dvd, een bepaald aantal exemplaren verkocht is (sinds 2015 worden ook streams in rekening gebracht). Die aantallen kunnen verschillen van land tot land, alsook van de algemene verkoopcijfers. Populaire albums tot in de jaren 1990 werden pas bij 100.000 verkochte exemplaren onderscheiden met platina. Sinds juli 2014 is het aantal omlaag gegaan naar 40.000 exemplaren. De voortdurende verlagingen hebben te maken met teruglopende verkoopcijfers. Bron: Wikipedia

(3) Zie ook <https://www.liesbethlist.nl> en meer over het album op

<https://www.discogs.com/master/51327-Liesbeth-List-Zingt-Theodorakis-Liesbeth-List-Zingt-Theodorakis>

Wenst u te adverteren in Nea Paralias?

Neem contact op met onze webmaster: johan@eleftheriaparalias.com .
Naast 4 publicaties in ons ledenblad, wordt u ook vermeld op onze website en zorgen wij voor een link naar uw portaalsite gedurende 12 opeenvolgende maanden.

Hekatompodon

Twee merkwaardig artikels gepubliceerd in het *American Journal of Archaeology* en de Nederlandse versie van het tijdschrift *National Geographic* stellen de naam van het Parthenon, de iconische tempel en het ultieme symbool van de Griekse natie, in vraag.

Volgens een Nederlandse archeoloog die deze theorie publiceerde, Janric van Rookhuijzen van de Universiteit Utrecht, werd de tempel in de oudheid eigenlijk nooit Parthenon genoemd. De onderzoeker beweert dat het gebouw in de oude Griekse tijd bekend stond als het Hekatompodon of ook Hekatompodos, Εκατόμπεδος.

Hekatompodon was de naam die Grieken gebruikten om te verwijzen naar tempels die een lengte van honderd voet hadden, omdat de naam zijn etymologie ontleent aan de Griekse woorden voor honderd (ἑκατόν, ekaton) en voet (πούς, pous). De naam van de tempel werd gevonden in inscripties en betekent '100 voet lang' (ongeveer 30 meter), hoewel de lengte 46 meter is. Vermoedelijk heeft de benaming hekatompodon alleen betrekking op de naos, de ruimte waar het beeld van Athena Parthenos stond.

Van Rookhuijzen beweert ook dat er inderdaad een Parthenontempel op de Akropolis stond, maar het was een andere, kleinere dan de structuur die uit de oudheid bewaard is gebleven. Deze oorspronkelijke tempel moet zijn naam hebben ontleend aan de Kariatiden, die parthenen (maagden) waren in de tempel van het Erechthium net aan de kant van het Parthenon. Zijn redenering is dus dat, aangezien het de tempel was waar de parthenen werden geplaatst, het Erechthium de tempel moet zijn geweest die naar hen is vernoemd, met de naam Parthenon. Zijn visie komt in ieder geval overeen met wat de Duitse archeoloog Theodor Wiegand in 1904 beweerde.

Natuurlijk is er het geloof dat het Parthenon werd vernoemd naar de godin Athena, die door de oude Grieken ook wel maagd (Parthenos) werd genoemd.

<https://www.uu.nl/staff/JZvanRookhuijzen>

https://en.wikipedia.org/wiki/Theodor_Wiegand

Boek: Aniforos

De laatst overgebleven ongepubliceerde roman van Nikos Kazantzakis, de alomtegenwoordige auteur van *Zorba de Griek*, is sinds 26 oktober 2022 te koop, 65 jaar post-mortem en 75 jaar sinds het werd geschreven.

De roman, getiteld *Aniforos* (Bergopwaarts), Ο Ανήφορος, kwam in de Griekse boekhandels dankzij uitgeverij Dioptra na een uitgebreide publicatierechtendeal met Kazantzakis' afstammeling, Niki Stavrou, die de auteursrecht-hebbende is van de werken van de auteur en directeur van Kazantzakis Publications. Het manuscript werd bewaard in het Nikos Kazantzakis Museum in het geboortedorp Mirtia van de auteur, net buiten Iraklion, Kreta sinds de herontdekking ervan.

Nikos Kazantzakis is de meest vertaalde Griekse hedendaagse auteur en hij wordt algemeen beschouwd als een reus van de moderne Griekse literatuur. Kazantzakis, een romanschrijver, dichter, toneelschrijver, journalist, filosoof en politicus, is geboren en getogen op Kreta, maar reisde de wereld rond en woonde in verschillende Europese steden en leidde een echt kosmopolitisch leven. Zijn werk omvat romans, korte verhalen, toneelstukken, reisverslagen, memoires en filosofische

essays, geschreven tussen 1906 en zijn dood in 1957. Kazantzakis werd negen keer genomineerd voor de Nobelprijs voor literatuur voor in totaal veertien verschillende nominaties. Zijn faam verspreidde zich postuum in de Engelstalige wereld, vooral dankzij de filmische bewerkingen van *Zorba de Griek*, door Michalis Cacoyiannis (1964), en *The Last Temptation of Christ*, door Martin Scorsese (1988), die internationale aandacht vestigden op zijn literaire werk.

Aniforos was zijn laatste roman, geschreven vlak na zijn wereldberoemde meesterwerk *Zorba de Griek* (1946). Hij schreef het rond de tijd dat hij naar het Verenigd Koninkrijk vertrok op wat zijn laatste reis moest zijn. Vol autobiografische verwijzingen, terwijl de auteur reflecteert op de trieste ervaring van de Tweede Wereldoorlog, die hij uit de eerste hand heeft doorstaan, bevat *Aniforos* drie delen: Kreta, Engeland en Eenzaamheid. *Aniforos* is een esoterisch werk, gekenmerkt door een diepe en verlossende melancholie, aldus de uitgever.

<https://www.kazantzaki.gr> en

<https://www.dioptra.gr>

De NASA en de Griekse goden

Is het je ook al opgevallen dat de NASA gedurende zijn 64-jarige geschiedenis tal van zijn ruimtevaartuigen en missies vernoemd naar de Griekse goden en mythologische figuren? Apollo, Orion, Artemis..., en de minder gekende projecten of missies Dione, Euclid, Oreos...

Van het Apollo-programma, dat liep tussen 1961 en 1972, tot het lopende Artemis-programma, dat in 2017 begon, NASA heeft de neiging om zijn belangrijkste inspanningen naar Griekse mythologische figuren te noemen. Dr. Abe Silverstein was de persoon die grotendeels verantwoordelijk was voor het benoemen van de vroegere NASA-missies. Hij was een ingenieur die ook had gewerkt bij NASA's voorganger, de National Advisory Committee for Aeronautics (NACA). Silverstein werd directeur van *space flight programs* bij NASA en was verantwoordelijk voor het plannen en leiden van de eerste ruimtevluchtmissies van de Verenigde Staten. Silverstein vernoemde twee missies naar de Griekse goden: Mercurius en Apollo. Mercurius was de Romeinse naam voor de Griekse god Hermes. In de mythologie was Hermes een boodschappergod en beschermer van reizigers en dieven.

Apollo was een van de meest geliefde goden bij de oude Grieken. Hij was een zoon van Zeus en Leto en werd geassocieerd met boogschieten, poëzie, muziek en dans. Apollo was ook nauw verbonden met de zon, wat misschien de reden is waarom zijn naam werd gezien als geschikt voor een ruimtemissie.

Silverstein liet zich op een avond in 1960 inspireren door de Griekse mythologie. Tijdens het lezen van een boek over dit onderwerp kwam hij een foto van Apollo tegen. Silverstein zei dat het beeld van "Apollo die met zijn strijdswagen over de zon reed, passend was voor de grote schaal van het voorgestelde programma."

NASA gaf ook een naam, volgens een mythologisch thema, aan een missie, die plaatsvond tussen het Mercurius-programma en Apollo-programma. Het project Gemini, dat liep tussen 1961 en 1966, is geïnspireerd op de mythe van de Dioscuri.

Castor en Pollux waren halfbroers in de Griekse en Romeinse mythologie, samen bekend als de Dioscuri. Beiden waren zonen van Leda, maar de vader van Pollux was Zeus. Castors vader was een sterfelijke koning van Sparta. Toen Castor stierf, smeekte zijn halfgodbroer Zeus om ook onsterfelijkheid aan zijn broer te verlenen, dus veranderde Zeus hen in het sterrenbeeld Tweelingen.

NASA heeft zijn traditie voortgezet om zijn missies en ruimteschepen te vernoemen naar Griekse mythologische figuren. NASA's nieuwste missie om opnieuw mensen op de maan te laten landen, is vernoemd naar de godin Artemis. In de mythologie was Artemis nauw verbonden met de maan en haar tweelingbroer was de god Apollo.

De naam Artemis is dan ook een knipoog naar de doelstelling van de missie om een langdurige menselijke aanwezigheid op de maan te vestigen.

Op 16 november 2022 lanceerde NASA met succes de Artemis I-raket (1). Het ruimteschip zelf heet Orion. In de Griekse mythologie is Orion een enorme, bovennatuurlijk sterke jager. De ouders van Orion waren de god Poseidon en de Gorgoon Euryale (Εὐρύαλη, in de mythologie de monsterlijke dochter van Phorcys en Ceto en de zuster van Stheno en Medusa, de bekendste Gorgoon).

In 1993 trad de beroemde Griekse componist Vangelis op in het Herodes Atticus Theater in Athene. Het was de eerste en laatste keer dat het grote publiek Mythodea, zijn nieuwe orkestsymfonie, zou horen, tot 2001. Sony Classical bracht in 2001 de symfonie Mythodea onder de aandacht van NASA, die de muzikale visie van Vangelis overnam als de officiële soundtrack voor hun Mars Odyssey-missie. De audio-cd voor Mythodea was gepland voor release op dezelfde dag dat het Odyssey-ruimtevaartuig de baan van Mars bereikte. Vangelis had de naam Mythodea verzonnen uit de woorden mythe en ode en voelde daarin een soort gedeeld of gemeenschappelijk pad met NASA's huidige verkenning van de planeet. Bekijk en beluister het betoverende prachtige geluid, de tekst vol Griekse betekenis: Vangelis - Mythodea - for the NASA Mission Mars Odyssey 2001, uitgevoerd in Athene op 28 juni 2001: https://youtu.be/G_U4k_Ic3pE

De Mars Odyssey-missie zelf is vernoemd naar het epische werk van Homerus. In het verhaal van Homerus overwint Odysseus, een held van de Trojaanse oorlog, onmogelijke kansen om naar huis terug te keren. Op dezelfde manier is Mars, net als veel van de planeten in het zonnestelsel, vernoemd naar de Grieks-Romeinse goden. Mars was de Romeinse naam voor Ares, de Griekse god van de oorlog.

Het is misschien passend dat NASA zijn ruimtemissies blijft vernoemen naar de oude Griekse goden. De oude Grieken keken met grote nieuwsgierigheid naar de hemel. Astronomen als Aratus en Apollonius deden enkele van 's werelds eerste ontdekkingen van de ruimte.

De oude Grieken legden echter ook iets minder tastbaars vast, maar net zo belangrijk in hun mythologie. Voordat NASA iemand naar de maan stuurde, noemden de Grieken en Romeinen de planeten naar hun goden. Op deze manier herkenden ze de majesteit, verwondering en incidentele terreur die het universum in de menselijke verbeelding kan oproepen.

<https://www.nasa.gov>

(1) Het hoofddoel van de missie is het testen van het ruimteschip Orion, met name zijn hitteschild.

Vervloekte 8 december

Voor al voor de oudere inwoners van Chania (Kreta) is 8 december een vervloekte dag, αποφράδα ημέρα για τα Χανιά. Twee grote rampen met meer dan 300 slachtoffers troffen de stad Chania in slechts drie jaar tijd, telkens op 8 december.

Op 8 december 1966 zonk een veerboot op de route Chania-Piraeus voor het rotsachtige eilandje Falkonera. Meer dan tweehonderd mensen kwamen toen om het leven bij een van de ergste scheepsrampen in de moderne Griekse geschiedenis. Op 7 december 1966 voer de veerboot SS Heraklion, met vertraging, om 19.30 uur vanuit de baai van Souda naar de haven van Piraeus met een bemanning van 70 man, 17 vrachtwagens en 206 geregistreerde passagiers aan boord (men kon toen ongeregistreerd aan boord komen zonder ticket en pas aan boord betalen voor de reis). Er waren toen stormwinden van 9 tot 10 Beaufort (1). Bijna halverwege de reis, rond 2u in de vroege morgen van 8 december en tijdens het varen ten zuiden van het kleine rotsachtige eiland Falkonera, begon een koelwagen met sinaasappels die losjes was vastgezet tegen een van de laaddeuren van de veerboot te bonken. De deur ging uiteindelijk open, de vrachtwagen viel in zee en zeewater kon de ruimen van het schip binnenspoelen. Het duurde slechts vijftien tot twintig minuten voordat het schip kapseisde en de veerboot al snel verdween. Slechts dertig passagiers en zestien bemanningsleden werden gered. Niemand weet precies hoeveel slachtoffers van de schipbreuk er daadwerkelijk waren.

De regering Stephanopoulos riep een week lang nationale rouw uit.

Na de ramp stelde de Griekse overheid een onderzoek in. De reder Typaldos Lines (ook bekend als Aegean Steam Navigation Co) werd schuldig bevonden en de gebroeders Typaldos werden aangeklaagd wegens doodslag en valsheid in geschrifte. Twaalf van de vijftien schepen van de reder voldeden niet aan de internationale eisen en de rederij werd opgedoekt. Detail: op de vooravond van de ramp vertoonden veel Atheense bioscopen een promotiefilm over de boten van de Typaldos Company, die werden gepresenteerd als 'de meest luxueuze, de meest comfortabele en, natuurlijk, de veiligste', met als eerste en beste 'de onverslaanbare veerboot Heraklion, met een snelheid van 19 mijl' - de pure opschepperij van het bedrijf.

De schipbreuk werd de aanleiding voor de oprichting van ANEK (ANEK Lines), Ανώνυμη Ναυτιλιακή Εταιρεία Κρήτης Α.Ε. in Chania op 10 april 1967 (3).

In september 1990 werd een bronzen sculptuur die bekend staat als 'Het Monument van de Hand geplaatst in de buurt van de haven van Chania (Theotokopoulou-straat / Talos-plein) om de

slachtoffers van het ongeval te herdenken. De hand die naar de hemel reikt tegen een achtergrond van enkele schuine metalen vormen die de boeg voorstellen van een schip dat onder de golven zinkt. Zie <https://bit.ly/3jdm31>

Bekijk de video Τιτανικός της Κρήτης, De Titanic van Kreta, op <https://youtu.be/ZaT-3As4WEc>

Eveneens op 8 december, slechts drie jaar later in 1969, kwamen vijftientig passagiers en vijf bemanningsleden om toen een vliegtuig op de route tussen Chania en Athene neerstortte in een bergachtig gebied van Keratea, Attica. Op weg naar Athene raakte het vliegtuig de berg Paneio op een hoogte van ongeveer 2.000 voet, ongeveer 610 meter. Dit kwam door slecht weer bij nacht, regen en harde wind. De crash van vlucht OA 954, Ολυμπιακή Αεροπορία Πτήση OA 954, was het dodelijkste luchtvaartongeval in de Griekse geschiedenis op het moment dat het plaatsvond en dit bleef zo tot de crash van Helios Airways vlucht 522 bijna zesendertig jaar later (2). Het toestel met de naam Island of Kerkyra, was een Douglas DC-6B. Het is naast het dodelijkste luchtvaartongeval met een Douglas DC-6, tevens de meest fatale crash in de geschiedenis van Olympic Airways. Uit onderzoek bleek dat de piloten van de juiste route waren afgeweken en onder de minimale veilige hoogte waren gedaald tijdens het uitvoeren van een ILS-nadering (Instrument Landing System - instrumentlandingsprocedure).

Het was niet verwonderlijk dat in de nasleep van de tweede ramp, de gemeenteraad van Chania 8 december uitriep tot een Vervloekte Dag voor de stad.

In april 2019 plaatste het Cultural Center of Olympic Airways Employees (POL.K.E.OA), Πολιτιστικό Κέντρο Εργαζομένων Ολυμπιακής Αεροπορίας (4), een marmeren kruis en een marmeren gedenkplaat op de plaats van het ongeval.

Elk jaar wordt in Chania een herdenkingsdienst gehouden voor de rust van de zielen van de slachtoffers van beide tragedies.

(1) Tegenwoordig is het verboden uit te varen met windkracht 8 of hoger voor schepen met passagiers aan boord, maar toentertijd besliste de kapitein over al dan niet uitvaren, meestal onder druk van de reder (bron: Wikipedia).

(2) Helios Airways vlucht 522 was een vlucht uitgevoerd met een Boeing 737-31S die neerstortte op 14 augustus 2005 om 12:04 uur lokale tijd tegen een berg ten noorden van Marathónas en Varnavas.

(3) De oprichting kwam op initiatief van gewone en eminente Kretenzers en niet-Kretenzers die grote, comfortabele en veilige schepen wilden voor hun verplaatsingen naar het Griekse vasteland, alsook voor het op tijd leveren van goederen. Eind jaren 1980 werd het grootste deel van het bedrijf overgenomen door de Rethymnische reder Sifis Vardinoyannis en recent op 20 september 2022 werd een overeenkomst bereikt voor de overname van het bedrijf door Attica Group. ANEK Lines bezit 10 schepen voor 23 bestemmingen en werkt met 900 werknemers. Zie ook <https://www.anek.gr>

(4) website: <https://polkeoa.gr> en promotiefilm voor het POLKEOA-museum op <https://youtu.be/nEw3WkJP9Vw>

Heldinnen van Pindos

Er is een relatief onbekend monument, onder de vele uit de Tweede Wereldoorlog, dat de dappere vrouwen van Pindos prijst die hebben bijgedragen aan de grote overwinning op het Italiaanse leger. Het beeld van 6 meter hoog en 1,7 ton werd in 1993 opgericht en is het werk van de Thessalische beeldhouwer Georgios Kalakallas, Γεώργιος Καλακαλλάς (Tyrnavos 26 juni 1938 - Athene 17 september 2021). Het monument is opgericht ter nagedachtenis van de vrouwen van Zagori die onbaatzuchtig hun leven opofferden om de invasie van de Italiaanse troepen in de herfst van 1940 te helpen afweren. Het ligt bij de ingang van de hoogvlakte van Asprangelos.

De sterke, standvastige vrouwen van Pindos zijn de onbezongen heldinnen van oktober 1940. Ze hielpen de mannen de gevechten langs het Pindosgebergte te voeren en moesten het hoge Epirusgebergte beklimmen om de soldaten te voorzien van de broodnodige voorraden in barre winterse omstandigheden. Veel van de vrouwen van Pindos kwamen uit de dorpen van de Zagori-regio, gelegen op ongeveer 80 kilometer van de hoofdstad van de regio Epirus, Ioannina. De vrouwen van Zagori namen actief deel aan de oorlog met hun regelmatige transport van voorraden naar de troepen die probeerden de fascistische indringers te stoppen. In 1940 werd Epirus als eerste binnengevallen door de Italiaanse troepen die Griekenland wilden bezetten: ze probeerden Metsovo te bereiken via de vallei van de Aaos, Αώος (1).

De heldinnen van de Grieks-Italiaanse oorlog, vrouwen in traditionele donkere kleding met zware lasten op hun rug, waren een morele opsteker voor burgers die het verloop van de oorlog van op afstand volgden. De dappere vrouwen waren toen een favoriet thema in de oorlogsjournals. Samen met de in de minderheid zijnde Griekse soldaten die vochten in de sneeuw en de modder, symboliseerden ze de ontembare geest van Griekenland die altijd rechtop staat en zich nooit overgeeft. Je moet weten dat voor de bevoorradings van de soldaten de moeilijkheden talrijk waren. Het Griekse leger had de paarden van het

gebied opgeëist en dus werd het transport alleen gedaan met de ezels en enkele zieke en bejaarde paarden die eigendom waren gebleven van de bewoners van het gebied. Natuurlijk waren deze weinige beschikbare middelen niet genoeg. De hulp van de vrouwen van Pindos was beslissend in de ongelijke oorlog. Ze brachten onbaatzuchtig munitie, medische benodigdheden en voedsel naar het front en brachten tegelijkertijd de gewonden naar achter de frontlinie. Bovendien is hun deelname aan vestingwerken en bruggenbouw ook vastgelegd in getuigenissen.

De heldhaftigheid van deze vrouwen in combinatie met internationale bewondering voor de onverwachte prestaties van het Griekse leger heeft bijgedragen aan de creatie van de term, Γυναικες Ηπειρώτισσες, De vrouwen van Epirus. Dit beschrijft over het algemeen alle vrouwelijke vrijwilligers van de Grieks-Italiaanse oorlog van die tijd.

Ook in Pentalofos (2) en in het centrum van Thessaloniki (3) staan monumenten ter ere van de heldhaftige vrouwen van Pindos voor hun onschatbare hulp aan de soldaten.

Zie <https://youtu.be/C4oWp0qwjew> Je kan het lied dat je in deze video hoorde, ook beluisteren op <https://youtu.be/-mOD5SOtfw> (van deze video kan je de automatische vertaling instellen op Nederlands).

Op <https://youtu.be/xR29YRCoySQ> kan je een archiefdocument van ERT TV zien met een interview met overlevenden van het epos van de jaren 1940. Beluister de meeslepende getuigenissen van de laatste heldinnen van de Pindos die munitie, eetwaren en gewonden van het slagveld naar het dorp Pentalofos, Kozani, vervoerden op https://youtu.be/65FUR0Ini_4 en <https://youtu.be/5awL2BTNfll>.

In fragmenten uit de documentaire Τέττος τοῦ '40 στὰ ἀλβανικὰ βουνά In de jaren 40 in de Albanese bergen doen enkele ouderlingen hun verhaal: <https://youtu.be/BTgDtkGW3e0>

Verwijzingen op volgende bladzijde.

(1) De Aaos (Albanees: Vjosë) is een rivier (260 km) van Epirus die voor een groot deel door het nationaal park Vikos-Aoos stroomt. Ten noordwesten van Konitsa gaat het Albanië binnen en mondt uit in de Adriatische Zee.

(2) Pentalofos, Πεντάλοφος, is een bergachtig dorp in de prefectuur Kozani op de hellingen van de berg Voio. In het verleden heette het Zubani, Ζουμπάνι, in 1927 werd het Petrououno, Πετρόβουνο, en sinds 1928 Pentalofos.

(3) Op het Phanariotes-plein, πλατεία Φαναριωτών, op de kruising van de straten Pavlou Mela Mitropoleos en Stratigou Kallari, οδών Παύλου Μελά Μητροπόλεως en Στρατηγού Καλλάρη staat het standbeeld Vrouw van Pindos van de beeldhouwer Kostas Domboulas, γλύπτη Κώστα Δομπούλα.

Film: Cavewoman

We herinneren ons nog de film Meteora uit 2012 van de Grieks-Colombiaanse filmregisseur en scenarist Spiros Stathoulopoulos, Σπύρος Σταθουλόπουλος.

Meteora, Μετέωρα, was een Griekse dramafilm die deel nam aan het 62ste Internationale Filmfestival van Berlijn in februari 2012. De film ontleende zijn titel aan het Byzantijnse kloostercomplex Meteora, in Thessalië. Alle actie vond plaats in of in de buurt van het klooster van de Heilige Drie-eenheid. Het verhaal. Een jonge Griekse monnik wordt verliefd op een Russische non. Het verhaal kijkt naar de strijd tussen religieuze toewijding, verleidingen van het vlees, het verlangen van het menselijk hart en de rol van het individu binnen de gemeenschap van gelovigen. De twee communiceren met elkaar over de vallei met behulp van spiegels om een morsecodesignaal te knippen, met lichten die dansen op de muur van haar cel in het Agios Stefano-klooster, ook op een rotspunt. Trailer te zien op <https://youtu.be/3CpeK9-Qhsw>.

Niet verwonderlijk dat deze film Stathoulopoulos in een kostelijke juridische strijd met de Grieks-orthodoxe kerk bracht. Details van deze film op <https://www.imdb.com/title/tt2180473>

In de nieuwe film van Spiros Stathoulopoulos, zegt de regisseur dat een deel van zijn motivatie voor het maken van Cavewoman was om te illustreren hoe religieuze fundamentalisten God gebruiken om het plegen van slechte daden te rechtvaardigen. In Cavewoman, speelt het verhaal zich af tijdens de nazi-invasie van Griekenland. Een vrouwelijke verzetsstrijder plant een wraakoperatie om haar eigen moeder te vermoorden, in de naam van God. Het verhaal is geïnspireerd door Euripides' Electra.

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Elektra_\(Euripides\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Elektra_(Euripides))

Regisseur Spiros Stathoulopoulos herdefinieert het oude Griekse drama als een wraakthriller uit de Tweede Wereldoorlog in een gedurfde experimentele mix van close-up acteerwerk en rijk geluidsontwerp.

De naamloze holbewoonster in de film is een felle Griekse verzetsstrijder, gespeeld door Angeliki Papoulia (2), die zich in 1941 verstopte in een berggrot op het door de nazi's bezette eiland Kreta. Getraumatiseerd sinds haar kindertijd na getuige te zijn geweest van de koelbloedige moord op haar vader door haar verraderlijke moeder en de geheime minnaar van haar moeder, is deze 'hedendaagse Elektra' al jaren van plan wraak te nemen. De terugkeer van haar broer naar Kreta na tientallen jaren in Schotse ballingschap, biedt eindelijk de extra middelen en spierkracht om aan deze bloedige missie te beginnen. Eerst door de nazi-collaborerende minnaar van haar moeder te ontvoeren en te doden, nadien een dodelijke hereniging met hun lang vervreemde moeder in Caïro.

De film, 94 minuten, ging in november 2022 in première op het 63ste Thessaloniki International Film Festival (3). Officiële spot van het TIFF63 op <https://youtu.be/Zl0h-oxsFds>

Scan de QR-code met uw smartphone of tablet of typ <https://bit.ly/3jwi5br> in de adresbalk van uw internetbrowser om onderhavige Nea Paralias 69 op dat toestel te downloaden.

(1) Spiros Stathoulopoulos is bekend als een van de meest prominente en originele Colombiaanse auteurs. De Grieks-Colombiaanse filmregisseur en scenarioschrijver verwierf internationale erkenning met zijn debuut PVC-1 (2007), een ongesneden cultfilm die in première ging op het filmfestival van Cannes in de Quinzaine des Réalisateurs. Meteora (2012), zijn tweede film, deed mee naar de Gouden Beer op het filmfestival van Berlijn. Killing Klaus Kinski (2016), zijn deel uit de omnibusfilm Amazonas (2016), werd geselecteerd in Clermont-Ferrand. Tussen zijn films door maakt Stathoulopoulos academische experimentele films. Hij is cum laude (aanduiding die wordt gebruikt als mensen met hoge cijfers slagen voor hun universitair examen of doctoralexamen; eveneens kwalificatie voor mensen die op excellent niveau promoveren; Latijn voor 'met lof') afgestudeerd aan de California State University in Cinema Arts. De regering van de Verenigde Staten verleende hem een Extraordinary Ability Green Card voor uitstekende artistieke prestaties en aanhoudende bijval. Zie ook <https://www.imdb.com/name/nm2155554>

(2) Angeliki Papoulia, Αγγελική Παπούλια, is een Atheense actrice en theaterregisseur. Ze acteerde sinds 2001 in talrijke theaterstukken en van 2002 tot 2022 in een tiental films. Zie ook <https://www.imdb.com/name/nm1465326>

(3) Het festival, Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, wordt elk jaar in november in Thessaloniki georganiseerd door de gelijknamige culturele organisatie onder toezicht van het ministerie van Cultuur. Het is een van de oudste en toonaangevende filmfestivals in zuidoost-Europa en is het belangrijkste filmevenement in Griekenland. Het festival heeft

een competitief karakter en het programma omvat ook een eerbetoon aan belangrijke regisseurs en nationale cinematografie, evenals parallelle evenementen zoals masterclasses, tentoonstellingen, concerten en workshops. Tijdens TIFF63 (2022) waren de spotlights gericht op Theo Angelopoulos. In totaal woonden 78.000 toeschouwers de vertoningen, masterclasses en open discussies van het festival bij. Tegelijkertijd organiseert de culturele organisatie van het festival elk jaar in maart het Thessaloniki Documentary Festival. Το 25ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης, het 25ste TDF, gaat door van 2 tot 12 maart 2023.

Bij de backcover

Griekse mannen komen bij elkaar in een Kafeneio voor een gezellige babbel en leuke roddels. Griekse katten komen bij elkaar in een Kattenboom voor een gezellige miauw en leuk ronkend gespin. Dit tafereel op de foto speelde zich meermaals af op Kreta.

Wil je meer weten over kattencommunicatie, raadpleeg dan websites als <https://www.beestig.be/kattenpraat-wat-betekenen-de-geluiden-van-je-kat> of <https://tommiethecat.com/wat-betekenen-al-die-kattengeluiden-eigenlijk> en <https://nl.care.com/magazine/huisdieren/kattentaal-101-ken-de-geluiden-van-je-kat>

Links

- ✓ Maandag 17 januari 2023 werd de laatste koning der Grieken (van 1964 tot 1973) onder ruime belangstelling ten grave gedragen. Een ceremonie met tientallen symbolieken. Constantijn II overleed in Athene op 10 januari 2023 op 82-jarige leeftijd. Constantijn II die pas sinds 2013 permanent in Griekenland woonde (na jaren ballingschap in Italië en het Verenigd Koninkrijk) werd meestal aangeduid als 'voormalige koning Constantijn' of 'Constantijn Glücksburg'. Op de begrafenis van wijlen koning Constantijn, η κηδεία του τέως βασιλιά Κωνσταντίνου, waren alle Europese vorstenhuizen aanwezig; je kon het verloop van de begrafenis de ganse dag volgen op het televisiekanaal MEGA. We zagen onder andere de Nederlandse en Belgische vorsten - <http://bit.ly/3iSRPIh> . De kerkelijke eredienst ging door in de orthodoxe kathedraal van (het aartsbisdom) Athene, Ορθόδοξος Καθεδρικός Ναός της Αθήνας, <https://youtu.be/YiKmbHceiGs> . Beluister / lees de begrafenistoepspraak van prins Paul, ο επικήδειος λόγος του Πρίγκηπα Παύλου, op <https://youtu.be/wAE46PdeUus>. Later volgde een ceremonie op het voormalige koninklijke landgoed van Tatoï, πρώην βασιλικό κτήμα στο Τατόι, waar hij naast zijn ouders en voorgangers op το Βασιλικό Κοιμητήριο, de Koninklijke Begraafplaats, zal rusten: https://youtu.be/PVO_4Yo2luo . Bekijk zeker de documentaire over koning Constantijn tijdens zijn ballingschap, zijn leven in Londen, zijn interacties met andere koninklijke families op <https://youtu.be/tDv95oFQhaU> . Sinds 2012 hebben de Vrienden van het landgoed Tatoï zich ten doel gesteld om het voormalige koninklijke zomerpaleis te restaureren en er een museum en openbare ruimte van te maken, omdat er veel diefstallen van cultureel materiaal en vandalisme hebben plaatsgevonden in het oude paleis. Het zomerpaleis is omgeven door een 10.000 hectare groot gebied op de dichtbeboste zuidoostelijke helling van de berg Parnitha en ligt op 27 kilometer van het centrum van Athene. <https://youtu.be/PYohsv8OqGc>
- ✓ Van de 2.200 soorten paddenstoelen in Griekenland zijn er slechts 150 eetbaar. Griekse wilde paddenstoelen, μανιτάρια, zijn van topkwaliteit en ze zijn een zeer smakelijk, gezond en voedzaam product. Ze zijn een eiwitrijk voedsel dat ook rijk is aan mineralen en sporenelementen. Grieken staan niet bekend als paddenstoelenplukkers, maar inwoners van één Griekse stad maken de uitzondering. De wilde paddenstoelenpluk 'κυνήγι μανιταριών', in de omgeving van de westelijke Macedonische stad Grevena, Γρεβενά, is van generatie op generatie doorgegeven. Grevena is de paddenstoelenhoofdstad van Griekenland en de paddenstoelenhandel een belangrijke activiteit. De regio staat bekend om de honderden soorten wilde paddenstoelen die er groeien, waarvan er vele eetbaar zijn. Is ook bekend om de overvloed aan lokale gerechten met paddenstoelen, evenals een jaarlijks paddenstoelenfestival dat al vele jaren plaatsvindt. Er is zelfs een Paddenstoel-vereniging opgericht die het publiek informeert over de paddenstoelen in het gebied en hoe ze te bereiden. Of het nu gaat om een hobby of beroep, paddenstoelen plukken maakt deel uit van het dagelijks leven van Grevena. In 2007 werd de stad trouwens officieel Πόλη των Μανιταριών, Stad van de Paddenstoelen, verklaard. Inwoners van Grevena hebben innovatieve recepten ontwikkeld voor het gebruik van paddenstoelen als zoete lekkernijen. Champignonlikeur, champignon-lepelsnoepjes of champignonloukoumi zijn representatieve alternatieven. Bekijk de ERT-reportage over de paddenstoelencultuur in Grevena op https://youtu.be/8-7_rRam8L8
- ✓ Als afsluiter van Nea Paralias kozen we de video Het Zwitserland van Griekenland. Gedurende 10 minuten kan je genieten van het kleurrijke Karpenisi en de magische natuur van Evritania. Het ligt in een schitterende, onmiskenbaar charmante bergachtige omgeving op een hoogte van 975 meter en op 285 kilometer afstand van Athene. Ga in je luie zetel zitten en geniet van de video: <https://youtu.be/edrYY8r0d64> Tip: stream deze 4K video naar uw tv en zet de automatische ondertiteling op Nederlands.

